

НОРМА МАСЛАХАТЧИ

ҲУҚУҚ СОЛИҚЛАР БУХГАЛТЕРИЯ

2005 йил июлдан чиқа бошлаган

Қонунчиликдаги янгиликлар

ЯНГИ ҲУЖЖАТЛАРНИ ТАҚДИМ ЭТАМИЗ

РИЭЛТОРЛАР УЧУН ИМТИЁЗЛАР

Президентнинг 2011 йил 3 майдаги ПҚ-1525-сон қарори билан Президентнинг айрим қарорларига ўзгартириш ва қўшимчалар киритилди. Улар билан риэлторлик хизматлари 2012 йил 1 январгача юридик шахсларни даромад (фойда) солиғи ва ЯСТни тўлашдан озод этиш бўйича имтиёзлар татбиқ этиладиган хизматлар рўйхатига киритилди.

Давлат мулки қўмитаси эндиликда риэлторлик фаолиятини (биржа ва баҳолаш фаолияти билан бирга) лицензиялашни амалга оширади. Мазкур орган баҳолаш, биржа ва риэлторлик фаолиятини лицензиялаш масалаларига оид меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатлар ва услубий материалларни, мол-мулк ва интеллектуал мулкни баҳолаш стандартлари, биржа стандартлари, риэлторлик фаолияти стандартларини тасдиқлаш ваколатига эга.

ТАДБИРКОРЛАР УЧУН ЯНГИ ЕНГИЛЛИКЛАР

Президентнинг 2011 йил 12 майдаги «Тадбиркорлик субъектларини ташкил этиш ва давлат рўйхатидан ўтказиш тартибини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида» ПҚ-1529-сон қарори билан 2011 йил 1 июндан бошлаб:

ҳодимларининг йиллик ўртача сони 50 кишидан 100 кишигача кўпайтирилган кичик корхоналарнинг фаолият турлари рўйхати кенгайтирилди (40 дан ортик фаолият турларига кўпайтирилган);

янги ташкил қилинаётган масъулияти чекланган ва қўшимча масъулиятли жамиятлар устав фонди (устав капитали)-нинг энг кам ҳажми давлат рўйхатидан ўтиш учун ҳужжатлар тақдим этилган санадаги ЭКИХнинг 40 бараваридан кам бўлмаслиги керак;

тадбиркорлик субъектларини давлат рўйхатидан ўтказиш уларнинг ариза-сига кўра ҳозирда Адлия вазирлиги томонидан ишлаб чиқиладиган намунавий таъсис ҳужжатлари асосида амалга оширилиши мумкин;

тадбиркорлик субъектларини давлат рўйхатидан ўтказиш учун тўланадиган давлат божи ставкаси ЭКИХнинг 1 бараварига тенг;

тадбиркорлик субъектларини давлат рўйхатидан ўтказишда нотариал тарзда тасдиқланган таъсис ҳужжатларини тақдим этиш ҳақидаги талаб бекор қилинди, хорижий инвестицияли корхоналар ва чет эл сармояси иштирокидаги бошқа корхоналар бундан мустасно;

Давлат статистика қўмитаси муассислар ёки рўйхатдан ўтказувчи органнинг электрон буюртмасига кўра интернет тармоғи орқали фирмалар номларининг марказлашган маълумотлар базасида ҳўжалик юритувчи субъектнинг фирмалар номлашнинг захира қилиб қўйиш амалиёти жорий этмоқда.

ИНТЕЛЛЕКТУАЛ АГЕНТЛИК ТАШКИЛ ҚИЛИНДИ

Президентнинг 2011 йил 24 майдаги ПҚ-1536-сон қарори («СБХ»нинг 2011 йил 16 июндаги 25 (881)-сонидан чоп этилган) билан Давлат патент идораси ҳамда Ўзбекистон муаллифлик ҳуқуқларини ҳимоя қилиш республика агентлиги негизда Ўзбекистон Республикасининг Интеллектуал мулк агентлиги (бундан кейин – Агентлик) ташкил этилди.

Куйидагилар унинг асосий вазифалари ва фаолиятининг йўналишлари этиб белгиланган: интеллектуал мулк объектларини ҳуқуқий муҳофаза қилиш ва уларга бўлган ҳуқуқларни ҳимоя қилиш соҳасида ягона давлат сиёсати амалга оширилишини таъминлаш, ихтиролар, саноат намуналари, фойдали моделлар, товар белгилари ҳамда бошқа интеллектуал мулк объектларини ҳуқуқий муҳофаза қилиш, интеллектуал мулк объектлари ҳуқуқий эгаларининг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш; ихтиролар, фойдали моделлар, саноат намуналари ва бошқа интеллектуал мулк объектлари экспертизасини ўтказиш ҳамда уларни давлат рўйхатига олиш; патент ҳужжатларининг давлат фондиди ҳамда интеллектуал мулкнинг расман рўйхатдан ўтказилган объектлари тўғрисидаги маълумотлар базасини шакллантириш; интеллектуал мулкни муҳофаза қилиш соҳасида халқаро ҳамкорликни ривожлантириш ва бошқалар.

Агентлик Давлат патент идораси ҳамда Ўзбекистон муаллифлик ҳуқуқларини ҳимоя қилиш республика агентлигининг ҳуқуқлари ва мажбуриятлари бўйича ҳуқуқий вориси ҳамда Бутунжаҳон интеллектуал мулк ташкилотиди ҳамда интеллектуал мулк соҳасидаги бошқа халқаро ва минтақавий ташкилотларда Ўзбекистонни ифодаловчи ваколатли орган этиб белгиланди.

Агентлик интеллектуал мулк объектлари ҳуқуқий эгаларининг ҳуқуқларини муҳофаза қилиш юзасидан судларга бериладиган даъво аризалари бўйича давлат божи тўлашдан озод этилган.

Вазирлар Маҳкамасининг 2011 йил 8 июндаги «Ўзбекистон Республикаси Интеллектуал мулк агентлиги фаолиятини ташкил этиш чора-тадбирлари тўғрисида» 166-сон қарори билан («СБХ»нинг 2011 йил 16 июндаги 25 (881)-сонидан чоп этилган). Ўзбекистон Республикаси Интеллектуал мулк агентлиги тўғрисидаги Низом тасдиқланди. Унга биноан Агентликни молиялаштиришнинг асосий манбалари: давлат бюджети маблағлари ҳамда патент божлари, асарларни ва турдош ҳуқуқлар объектларини рўйхатдан ўтказганлик учун тўлов тушумлари, шунингдек қонун ҳужжатларида тақиқланмаган бошқа манбалар ҳисобланади. Низом билан Агентликнинг вазифалари ва функциялари, ҳуқуқ ва мажбуриятлари, халқаро фаолияти ва фаолиятини ташкил этиш масалалари белгиланган.

Давлат патент идораси ҳузуридаги

«Патент-Пресс» шўба корхонасини Интеллектуал мулк агентлиги ҳузуридаги «Intellect Ekspert» давлат унитар корхонасига айлантириш тўғрисида қарор қабул қилинди.

ЭЪТИБОР КУЧАЯДИ

Президентнинг 2011 йил 30 майдаги «2011–2015 йилларда ёлғиз кексалар, пенсионер ва ногиронларни ижтимоий ҳимоя қилишни янада кучайтириш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида» ПҚ-1542-сон қарори билан 2011–2015 йилларда ёлғиз кексалар, пенсионер ва ногиронларни ижтимоий ҳимоя қилишни янада кучайтириш бўйича қўшимча чора-тадбирлар дастури тасдиқланди. Унда ёлғиз кексалар, пенсионер ва ногиронларга ижтимоий хизмат кўрсатишнинг меъёрий-ҳуқуқий базасини янада такомиллаштириш; уларга кўрсатилаётган ижтимоий хизматлар турларини кенгайтириш ва сифатини ошириш; уларни аниқ мақсадли даволаш ва соғломлаштириш, тиббий-ижтимоий реабилитация чораларини ва геронтология ёрдами кучайтириш ҳамда тиббий-ижтимоий муассасаларнинг моддий-техник базасини мустаҳкамлаш назарда тутилади.

Молия вазирлигига мамлакатнинг 2012–2015 йилларга мўлжалланган Давлат бюджетини шакллантиришда Дастур тадбирларини амалга оширишнинг молиялаш учун зарур маблағларни, ушбу мақсадларга ижрочилар ҳамда ҳомийлар маблағларини кенг жалб қилишни ҳисобга олган ҳолда, назарда тутиш топширилди.

СУҒУРТАЛОВЧИЛАРНИНГ УСТАВ КАПИТАЛИ ОШАДИ

Президентнинг 2011 йил 31 майдаги «Суғуртачиларнинг молиявий барқарорлигини янада оширишга оид қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида» ПҚ-1544-сон қарори билан суғуртачиларнинг устав капитали минимал миқдорларини 2012–2014 йиллар мобайнида босқичма-босқич ошириб бориш қарори қабул қилинди. Улар суғурта фаолиятининг турига боғлиқ. Чунинчи, умумий суғурта соҳасидаги суғуртачиларнинг устав фонди 2012 йил 1 июлга қадар эквивалентда 1 125 минг евродан, 2014 йил 1 июлга қадар эса – 1 500 минг евродан кам бўлмаган; ҳаётни суғурталаш соҳасида – мос равишда 1 500 минг евро ва 2 000 минг еврога; мажбурий суғурталаш соҳасида эса – 2 250 минг евро ва 3 000 минг еврога тенг бўлиши керак. Фақат қайта суғурталаш билан шуғулланувчи суғуртачилар устав фондларини 2012 йил 1 июлга қадар эквивалентда 5 000 еврогача ҳамда 2014 йил 1 июлга қадар – 6 000 минг еврогача оширадиган. Ҳозирда умумий суғурта соҳасида суғуртачилар устав фонднинг энг кам миқдори эквивалентда 750 минг еврога; ҳаётни суғурталаш соҳасида – 1 000 минг еврога; мажбурий суғурталаш соҳасида – 1 500 минг еврога; қайта суғурталаш бўйича – 4 000 минг еврога тенг.

БЕКОР ҚИЛИНДИ ДЕГАНИ ТАҚИҚЛАНДИ ДЕГАНИ ЭМАС

Муассислар ишончли бўлиши учун корхонанинг таъсис шартномаси ва уставини нотариусда тасдиқлатдилар ва давлат рўйхатидан ўтказишга топширдилар. Бироқ инспекцияда ҳужжатларни рўйхатдан ўтказишни рад этиб, бундан энди нотариал тасдиқлаш бекор қилингани ва таъсис ҳужжатларини нотариуснинг визасисиз тақдим этиш зарурлиги билан асосладилар. Инспекциянинг бундай рад жавоб бериши қонунийми?

Хусусий тадбиркор.

– Йўқ, қонуний эмас.

Ҳақиқатан ҳам, Президентнинг «Тадбиркорлик субъектларини ташкил этиш ва давлат рўйхатидан ўтказиш тартибини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида» қарори (2011 йил 12 майдаги ПҚ-1529-сон) 2-бандининг бешинчи хатбоҳиси билан 2011 йил 1 июндан бошлаб тадбиркорлик субъектларини давлат рўйхатидан ўтказишда нотариал тарзда тасдиқланган таъсис ҳужжатларини тақдим этиш ҳақидаги талаб бекор қилинади, хорижий инвестицияли корхоналар ва чет эл сармояси иштирокидаги бошқа корхоналар бундан мустасно. Бироқ мазкур қонданинг моҳиятидан келиб чиқилганда, фақат қонун ҳужжатлари билан белгиланган, таъсис ҳужжатларини нотариал тасдиқлаш тўғрисидаги мажбурий талаб бекор қилинган. Бунда субъектларнинг битимларни нотариал тасдиқлаш учун нотариусга мурожаат қилиш ҳуқуқини ҳеч ким бекор қилмаган. Фуқаролик кодекси 110-моддаси иккинчи қисмининг 2-бандига мувофиқ битимлар тарафларнинг исталгани талабига кўра нотариал тасдиқланиши керак.

Тадбиркорлик субъектларини давлат рўйхатига олиш ва ҳисобга қўйишнинг хабардор қилиш тартиби тўғрисидаги низом (Президентнинг 2006 йил 24 майдаги ПҚ-357-сон қарори билан тасдиқланган) 18, 19-бандларига кўра юридик шахсларни давлат рўйхатидан ўтказишнинг рад этиш учун қуйидагилар асос бўлади:

тегишли бўлмаган рўйхатдан ўтказувчи органга мурожаат қилинганлиги;

Низомда кўрсатилган ҳужжатларнинг тўлиқ тақдим этилмаганлиги;

таъсис ҳужжатлари ҳамда муҳр ва штамп эскизларида кўрсатилган фирма номининг бир хил ёки адаштириш даражасида ўхшаш бўлган фирма номи мавжуд эмаслиги ҳақидаги маълумотномада кўрсатилган фирма номи билан мос келмаслиги;

таъсис ҳужжатлари ҳамда муҳр ва штамп эскизларида кўрсатилган ташкилий-ҳуқуқий шаклнинг қонунчиликда назарда тутилган ташкилий-ҳуқуқий шакллар турларига мувофиқ эмаслиги;

таъсис ҳужжатларида қонунчилик билан тақиқланган фаолият турлари кўрсатилганлиги;

таъсис ҳужжатларида кўрсатилган устав фонди миқдорининг қонунчиликда белгиланган миқдорга тўғри келмаслиги (давлат рўйхатидан ўтказишда устав фонднинг миқдори талаблар қўйилган тадбиркорлик субъектларига нисбатан).

Ушбу Низомда кўрсатилмаган асослар бўйича давлат рўйхатидан ўтказишни рад этишга йўл қўйилмайди (мазкур меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатнинг 22-банди).

Ушбу рўйхатда рад этиш учун нотариал тасдиқланган таъсис ҳужжатларининг тақдим этилиши каби асоснинг мавжуд эмаслигини кўрамиз.

Артём МОКШИН,
«Norma» МЧЖ эксперт
юридик хизматининг бошлиғи.

Телефон орқали берилган бошқа саволларга жавобларни 3-саҳифада ўқийсиз.

УШБУ
СОҒИДА

1-2-бетлар

Қонун ҳужжатларига
қисқа шарҳ

3-бет

Ишдан бугун бўшаб, бугун
ишга қабул қилина оламими?

4-бет

Директоримиз хорижлик.
Солиқларни қандай тўлайлик?

5-бет

Бухгалтерия ҳисобида
қандай акс эттирайлик?

\$1 = 1708,92 сўм

€1 = 2495,60 сўм

£1 = 2774,43 сўм

¥10 = 212,42 сўм

ХУСУСИЙ ТАДБИРКОРЛАР ФАОЛИЯТИ ТУРЛАРИ КЕНГАЙДИ

Вазирлар Маҳкамасининг 2011 йил 10 июндаги 170-сон қарори билан Хусусий тадбиркорлар юридик шахс ташкил этмасдан шуғулланиши мумкин бўлган фаолият турлари рўйхатига (ВМнинг 2011 йил 7 январдаги 6-сон қарори билан тасдиқланган) ўзгартириш ва қўшимчалар киритилди. Хужжат имзоланган пайтдан бошлаб кучга кирди.

ХУСУСИЙ ТАДБИРКОРЛАР УЧУН ФАОЛИЯТ ТУРЛАРИ РЎЙХАТИДАГИ ЎЗГАРТИРИШЛАР

10 июнгача	10 июндан кейин
Қонун ҳужжатларида белгиланган рўйхат бўйича халқ бадий ҳунармандчилиги ва декоратив-амалий санъат буюмларини тайёрлаш	Қонун ҳужжатларида белгиланган рўйхат бўйича ҳунармандчилик фаолияти
Тикув, мўйна, чарм ва трикотаж буюмларни, бош кийимларини, тўқимачилик галантереясида тикилган буюмларни таъмирлаш ва тикиш, трикотаж буюмларни тўқиш	Тикув, мўйна, чарм ва трикотаж буюмларни, бош кийимларни, тўқимачилик галантереясида тикилган буюмларни таъмирлаш ва тикиш, шу жумладан дераза ва эшик пардалари тикиш , трикотаж буюмларни тўқиш
Эшик, дераза ва ёғочдан бошқа буюмлар тайёрлаш, мебелдан ташқари	Ёғочдан эшик, дераза ва бошқа буюмлар (мебелдан ташқари) ҳамда алюминий (пластик) профил тайёрлаш
Якка буюртма бўйича қимматбаҳо металллардан ясалган заргарлик буюмларини тозалаш, шунингдек заргарлик буюмларини таъмирлаш	Якка буюртма бўйича қимматбаҳо металллардан ясалган заргарлик буюмларини тайёрлаш , шунингдек заргарлик буюмларини таъмирлаш
Миллий ширинликлар, нон-булка ва қандолатчилик буюмлари тайёрлаш ва сотиш, шунингдек уй шароитларида ёки маҳаллий давлат ҳокимияти органларининг қарори билан ажратилган махсус жойларда ўриндиқлар ташкил этмасдан доналаб сотиладиган таомларнинг алоҳида турларини тайёрлаш	Миллий ширинликлар, нон-булка ва қандолатчилик маҳсулотлари, поп-корн, фризера музқаймоқ, салатлар ва тузламалар тайёрлаш ва сотиш, шунингдек уй шароитларида ёки маҳаллий давлат ҳокимияти органларининг қарори билан ажратилган махсус жойларда ўтириш жойлари ташкил этмасдан доналаб сотиладиган таомларнинг айрим турларини тайёрлаш
Дизайн бўйича хизматлар (график, интерьер, мебел ва ҳоказолар), шунингдек чизмачилик-графика ишлари	Дизайн бўйича хизматлар (график, интерьер, мебел ва ҳоказолар), чизмачилик-графика ишлари, шунингдек рассомлик санъати

10 ИЮНДАН БОШЛАБ ХУСУСИЙ ТАДБИРКОРЛАР ШУҒУЛЛАНИШИ МУМКИН БЎЛГАН ФАОЛИЯТ ТУРЛАРИ РЎЙХАТИГА ҚЎШИМЧАЛАР:

- хўжалик моллари ва уй-рўзғор буюмларини (мебель, идиш-товоқлар, хўжалик, спорт, балиқчилик анжомлари, маиший техника, приборлар ва бошқаларни) ижарага бериш;
- жисмоний ва юридик шахсларга махсус техникадан (тракторлар, автокранлар, бульдозерлар, экскаваторлар ва бошқалардан) фойдаланган ҳолда хизматлар кўрсатиш;
- илмий-тадқиқот, тажриба-конструкторлик ва технологик ишлар учун пудрат шартномаси бўйича ишларни бажариш;
- матрицали принтерлар ва алфавит-рақам ёзадиган қурилмалар учун бўёвчи тасмаларни тайёрлаш ва қайта ишлаш;
- қоғозлар ва скоросшивателлар учун конвертлар, папкалар тайёрлаш;
- телекоммуникациялар операторларига, провайдерларига воситачилик хизматлари кўрсатиш (салоҳиятли абонентларни излаш, абонентлар ёки хизматлар кўрсатувчилар билан абонентлик шартномалари тузиш ва уларга маълумот-ахборот хизмати кўрсатиш, хизмат кўрсатувчиларнинг хизмати учун тўловларни қабул қилиш);
- ташкилотлар учун қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари (хом сут, савзавотлар, мевалар, асал, тери ва мўйна) тайёрлаш бўйича хизматлар;
- пахта (илгари истеъмолда бўлган) ва жун тозалаш ҳамда титиш хизматлари.

Хужжатга қўшимча қилинган изоҳга мувофиқ, юқорида кўрсатилган Рўйхат доирасида ўз фаолиятини амалга оширадиган хусусий тадбиркорлар қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда ташқи иқтисодий фаолият билан шуғулланишлари мумкин.

Шарҳни Мария ТУХТАРОВА,
«Норма» МЧЖ юрисконсульти тайёрлади.

ЯНГИ ХУЖЖАТЛАРНИ ТАҚДИМ ЭТАМИЗ

1-бетда ДАВЛАТ БОЖЛАРИ КАМАЙТИРИЛДИ

Вазирлар Маҳкамасининг 2011 йил 18 майдаги 140-сон қарори билан кичик бизнес субъектларининг судларга мурожаат қилишда харажатларини камайтириш ва қулай ишбилармонлик муҳитини шакллантириш мақсадида Вазирлар Маҳкамасининг 1994 йил 3 ноябрдаги «Давлат божи ставкалари ҳақида»ги 533-сон қарорига ўзгартириш ва қўшимчалар киритилди.

Чунончи, эндиликда кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектлари томонидан судга даъво аризалари берилганда: даъво баҳоси ЭКИХнинг 20 бараваригача бўлганда – давлат божи даъво баҳосининг 2,5 фоизига; 20 бараваридан кўп бўлганда – даъво баҳосининг 5 фоизига тенг. Давлат бошқарув органлари ва мансбдор шахсларнинг жисмоний шахсларнинг ҳақ-ҳуқуқларини камситувчи ғайриқонуний хатти-ҳаракатларидан қилинган шикоятлардан ундирилаётган давлат божи 5 мартага – ЭКИХнинг 1 бараваригача камайтирилди. Уй-жойларни ижарага олиш шартномасини ўзгартириш ёки бекор қилиш тўғрисидаги даъво аризаларидан, ворисликни қабул қилиш мuddатини узайтириш ҳақидаги, хатга олинган мулкни қайтариб бериш тўғрисидаги ва мулкка оид бўлмаган тусдаги (ёки баҳоланмайдиган) бошқа аризалар билан судларга мурожаат қилганда кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектлари белгиланган давлат божи ставкаларининг фактга 50 фоизини тўлайдилар.

СУҒУРТА ҚИЛУВЧИЛАРНИНГ ИШЛАРИ КЎПАЙДИ

Вазирлар Маҳкамасининг 2011 йил 7 июндаги 163-сон қарори билан ҳукуматнинг айрим қарорларига киритилган ўзгартириш ва қўшимчалар билан улар «Транспорт воситалари эгаларининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий суғурта қилиш тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси қонунига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш ҳақида»ги Қонунга (2011 йил 15 апрелдаги ЎРҚ-283-сон) мувофиқлаштирилди.

Чунончи, транспорт воситалари эгаларининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий суғурта қилувчи суғурталовчи вилоятлар ва Тошкент шаҳрида фақат мажбурий суғурта шартномаларини тузиш, жабрланувчи (унинг меросхўри ёки ҳуқуқий вориси)нинг суғурта тўловлари тўғрисидаги талабларини кўриб чиқиш ва суғурта тўловларини амалга ошириш ваколати берилган филиалларига эга бўла олади.

БУ ЕРДА ГАЗ-НЕФТЬ МУТАХАССИСЛАРИ ЎҚИТИЛАДИ

Вазирлар Маҳкамасининг 2011 йил 9 июндаги 168-сон қарори билан И.М.Губкин номидаги Россия давлат нефть ва газ университетининг Тошкент шаҳридаги филиалига 2011/2012 ўқув йили учун қуйи-

даги йўналишлар бўйича 100 киши миқдоридан қабул қилиш квотаси белгиланди: «Нефть ва газ қудуқларини бурғулаш» – 25 киши;

«Нефть қазиб чиқариш объектларидан фойдаланиш ва уларга хизмат кўрсатиш» – 25 киши;

«Газ, газ конденсати қазиб олиш ва ер ости сақлаш жойларидан фойдаланиш ва уларга хизмат кўрсатиш»;

«Қорхонада нефть ва газ саноати иқтисодиёти ва бошқаруви» – 25 киши.

ЯККА ТАДБИРДАГИ ТАДБИРКОРЛАР ИМКОНияТЛАРИ КЕНГАЙДИ

Вазирлар Маҳкамасининг 2011 йил 10 июндаги 170-сон қарори билан Хусусий тадбиркорлар юридик шахс ташкил этмасдан шуғулланиши мумкин бўлган фаолият турлари рўйхатига (ВМнинг 2011 йил 7 январдаги 6-сон қарори билан тасдиқланган) ўзгартириш ва қўшимчалар киритилди. Чунончи, Рўйхатдаги 6 та фаолият тури аниқлаштирилган ҳамда унга 8 та янги фаолият турлари киритилган.

ҲИСОБОТ УЧУН ЯНГИ ШАКЛЛАР

Молия вазирлиги ва Давлат солиқ қўмитасининг қарори (АВ томонидан 2011 йил 30 майда 1760-1-сон билан рўйхатдан ўтказилган) билан «Солиқ ҳисоботининг шакллари тасдиқлаш тўғрисида»ги қарорга ўзгартириш ва қўшимчалар киритилди. («СБХ»нинг 2011 йил 16 июндаги 25 (881)-сонидан чоп этилган).

Ўзгартириш ва қўшимчалар келтирилди, солиқ ҳисоботининг янги шакллари www.porma.uz сайтида жойлаштирилган. Уларни тўлдиришга доир тушунтиришлар «СБХ»да чоп этилмоқда.

2011 йил 9 июндан кучга кирди.

КЕЛИШУВГА БИНОАН

Марказий банк бошқарувининг қарори (АВ томонидан 2011 йил 3 июнда 1839-1-сон билан рўйхатдан ўтказилган) билан Ўзбекистон Республикаси банклари томонидан валютавий своп операцияларини амалга ошириш тартиби тўғрисидаги низомга қўшимча киритилди. Унга биноан Низом Марказий банкнинг халқаро битимлари доирасида тузилган Марказий банк ва ваколатли банклар ўртасидаги валютавий своп операцияларига нисбатан қўлланилмайди. Улар савдо тизимидан ташқарида бевосита Марказий банк ва ваколатли банклар ўртасида томонларнинг келишувларига асосан амалга оширилади.

2011 йил 13 июндан кучга кирди.

2011 йил 28 майдан 10 июнгача қабул қилинган меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатларнинг қисқача шарҳларини «Норма» МЧЖ юрисконсульти Абдурахмон БАХТИЕВ тайёрлади.

ХЎЖАЛИК ЮРИТУВЧИ СУБЪЕКТЛАР ДИҚҚАТИГА!

Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлигининг 2011 йил 1 июндаги 289-аф-сонли буйруғига асосан масъулияти чекланган жамият шаклидаги «KK-AUDIT-SERVIS» аудиторлик ташкилотига 2008 йил 21 апрелда берилган 00257-сонли лицензиянинг амал қилиши 2011 йилнинг 1 июнидан тугатилди.

Молия вазирининг ўринбосари
М.МИРЗАЕВ.

✓ ҚОНУНЧИЛИКДАГИ ЯНГИЛИКЛАР

- Янги ҳужжатларни тақдим этамиз
- Хусусий тадбиркорлар фаолияти турлари кенгайди

1-2-бетлар

✓ БЕВОСИТА МУЛОҚОТ

- Касаллик варақаси кеч берилганда
- Ишга қабул қилиш талаблари

3-бет

✓ СОЛИҚ СОЛИШ

- Норезидентлар ўзаро келишади
- Директор чет эллик бўлса

4-бет

✓ АМАЛИЙ БУХГАЛТЕРИЯ

- Қарзимиздан кечишганда
- Хатоларни тузатиш

5-бет

✓ ХОРИЖГА ХИЗМАТ САФАРИГА

- Хорижга хизмат сафарига

✓ КАДРЛАР БЎЛИМИ

- Штатда бош котиб назарда тутилганми?
- Маъмурий жарима тақсимланмайди

6-бет

✓ TOP

7-8-бетлар

МДҲ ВА БОЛТИҚБЎЙИ МАМЛАКАТЛАРИ ВАЛЮТАЛАРИНИНГ АҚШ ДОЛЛАРИ, ЕВРО ВА РОССИЯ РУБЛИГА НИСБАТАН КУРСЛАРИ

Мамлакат	Сана	АҚШ доллари		Евро		Россия рубли	
		бирлиги	курс	бирлиги	курс	бирлиги	курс
Озарбайжон	16.06.2011	1	0,7879	1	1,1186	1	0,0281
Арманистон	16.06.2011	1	375,67	1	531,08	1	13,33
Беларусь	17.06.2011	1	4998,00	1	7057,18	1	177,30
Грузия	17.06.2011	1	1,6485	1	2,3255	1	5,8478
Қозоғистон	17.06.2011	1	145,62	1	205,83	1	5,16
Қирғизистон	17.06.2011	1	45,2914	1	65,5123	1	1,6277
Латвия	17.06.2011	1	0,497	1	0,702804	1	0,0177
Литва	17.06.2011	1	2,442	1	3,4528	10	8,6686
Молдова	16.06.2011	1	11,5805	1	16,5537	1	0,4145
Тожикистон	17.06.2011	1	4,6398	1	6,5449	1	0,1654
Ўзбекистон	14.06.2011	1	1708,92	1	2495,60	1	61,49
Украина	16.06.2011	100	797,35	100	1139,5726	10	2,8583
Эстония	31.12.2010	1	11,7107	1	15,6466	1	0,383246

Манба: www.prime-tass.ru

КАСАЛЛИК ВАРАҚАСИ КЕЧ БЕРИЛГАНДА

 Ходим касал бўлиб қолди. Ишга чиққанида касаллик варақаси тақдим этмади. Поликлиникада бланкалар йўқлигини айтди. Касаллик варақасини у 2 ойдан кейин олиб келди. Бироқ бу пайтга келиб у меҳнат мажбуриятларини мунтазам бажармаганлиги учун ишдан бўшатиш эди. Биз бундай вазиятда касаллик варақасига пул тўлашимиз керакми?

О.Коротких,
Тошкент шаҳридаги 211-ўрта мактаб
касаба уюшмаси кўмитасининг раиси.

М – Сиз нафақа тўлашингиз керак, чунки меҳнат қобилияти тикланган пайдан бошлаб (меҳнатга қобилиятсизлик даври тугаганидан кейин ходим ишга чиққан пайдан бошлаб) уни тўлаш тўғрисида мурожаат этиш вақтигача 6 ой ўтмаган (меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш вазирининг АВ томонидан 2002 йил 8 майда 1136-сон билан рўйхатдан ўтказилган буйруғи билан тасдиқланган Давлат ижтимоий сўғуртаси бўйича нафақалар тайинлаш ва тўлаш тартиби тўғрисида низомнинг 5-банди). Бунда ходим билан меҳнат шартномасини бекор қилиш далили мазкур ҳолда иш берувчини нафақа тўлашдан озод қилмайди.

ИШГА ҚАБУЛ ҚИЛИШ ТАЛАБЛАРИ

 1. Бир кунда ходим билан меҳнат шартномасини бир ташкилотда бекор қилиб, бошқа ташкилотда тузиш мумкинми?
2. Агар ходимнинг меҳнат дафтарчасида бир ташкилот билан меҳнат шартномасини бекор қилиш ва бошқа ташкилотга ишга қабул қилиш тўғрисидаги ёзувлар битта сана билан расмийлаштирилган бўлса, бу хато ҳисобланадими?
3. АЖ бошқаруви раиси умумий йиғилиш томонидан уставга мувофиқ сайланган. Юқори ташкилотдан (холдингдан) жамиятга айна шу шахсни тайинлаш тўғрисида буйруқ юборилди. Бироқ сайлаш ва тайинлаш саналари мос тушмайди. Биз ушбу вазиятда қандай ҳаракат қилишимиз керак: уни тайинлаш далилидан келиб чиқайликми ёки сайлаш далилидан келиб чиқайликми лозимми? Унинг меҳнат дафтарчасига қайси санани киритиш зарур?

Е.Тарсукова,
«Нақлгазмахсусқурилиш» ОАЖ иқтисодчиси.

– 1. Меҳнат шартномасини бир кунда бекор қилиш ва тузиш қонунга зиддир. Ишдан бўшатиш ва ишга қабул қилиш кунлари турлича бўлиши керак. Меҳнат кодекси (МК) 107-моддасининг иккинчи қисмига мувофиқ ишнинг охири кун меҳнат шартномасини бекор қилиш кун бўлиб ҳисобланади. Масалан, меҳнат шартномасини бекор қилиш тўғрисидаги буйруқда 2011 йил 16 май санаси кўрсатилган. Мазкур кун ишнинг охири кун ҳисобланади ва меҳнат шартномаси 16 майдаги иш вақти тугаши билан бекор қилинган ҳисобланади. Меҳнат дафтарчасида меҳнат шартномасини бекор қилиш тўғрисидаги ёзув ҳам 16 май санаси билан қайд этилиши керак.

Ушбу ҳолда бошқа ташкилотга шу йилнинг 17 майдан олдин ишга қабул қилиш мумкин эмас. Меҳнат дафтарчасидаги ишга қабул қилиш тўғрисидаги ёзув айна ушбу сана билан расмийлаштирилиши керак.

2. Ҳа, бу – хато. Меҳнат дафтарчаларини юритиш тартиби тўғрисида йўриқноманинг (АВ томонидан 1998 йил 29 январда 402-сон билан рўйхатдан ўтказилган) 2.4-бандига мувофиқ ходимнинг иши тўғрисида нотўғри ёки ноаниқ ёзувлар аниқланган тақдирда, улар бундай ёзувни киритган иш берувчи томонидан тўғриланади ва тасдиқланади. Янги иш жойидаги иш берувчи бунинг учун ходимга тегишли ёрдам кўрсатиши шарт.

*АВ, ДМК ва Монополиядан чиқариш давлат кўмитасининг АВ томонидан 2003 йил 26 майда 1243-сон билан рўйхатдан ўтказилган қарори билан тасдиқланган.

Реклама

NORMA ЭКСПЕРТ МАЪЛУМОТНОМА ТИЗИМИ

**ИШ БЕРУВЧИГА
КЎЛЛАНМА**

Харид қилиш масалалари бўйича куйидагиларга мурожаат қилинг:

Тошкент ш., М.Улугбек тумани, Ҳ.Олимжон майд., 10А-уй.
Тел.: (998 71) 237-07-78, тел./факс: (998 71) 237-45-29.
E-mail: info@norma.uz, web: www.norma.uz

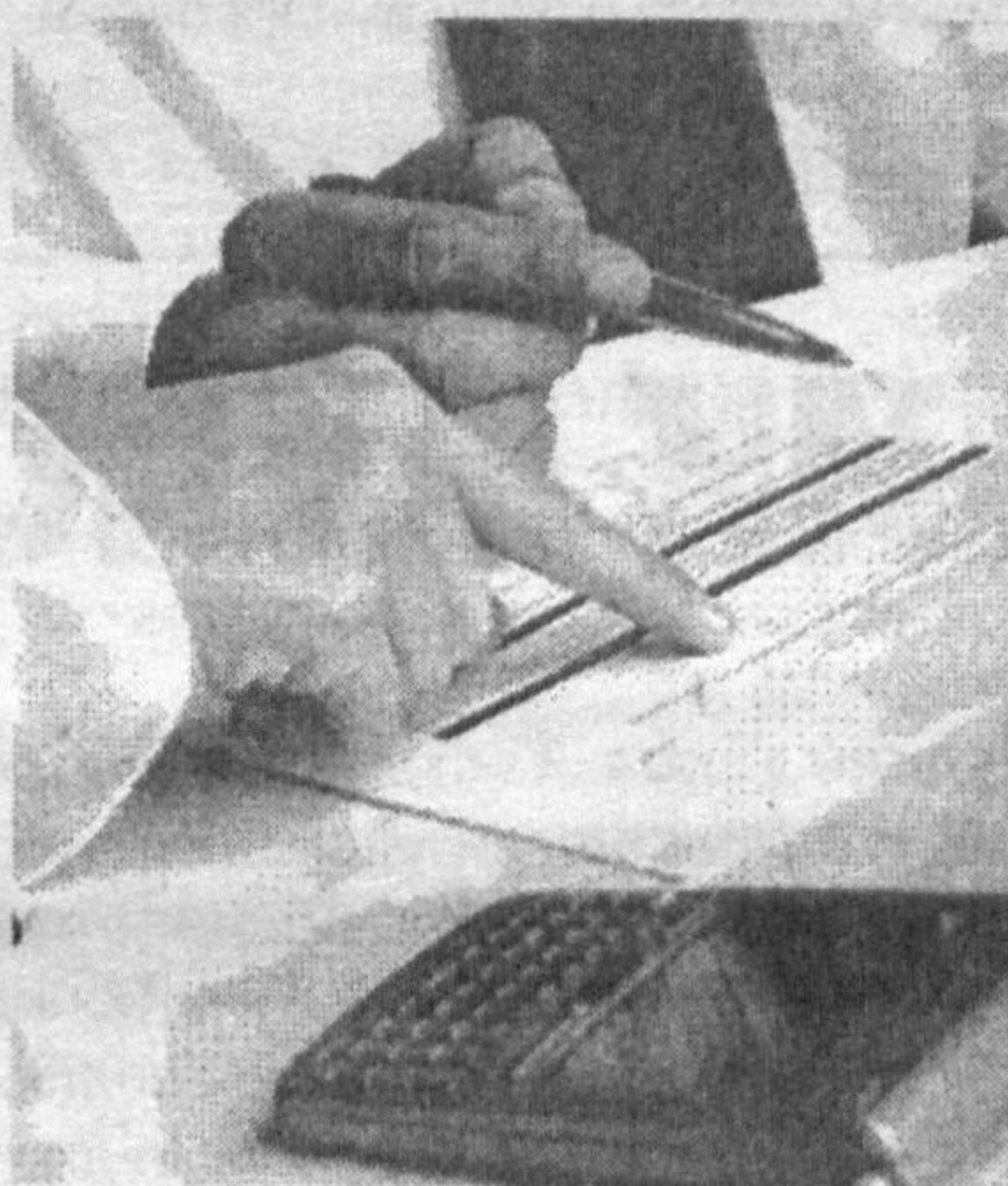
Телефон орқали «Norma» МЧЖ эксперт юридик хизматининг бошлиғи
Артём МОКШИН жавоб берди.

Ташкилот 2011 йилда маҳсулотга мувофиқлик сертификатини олди. Унинг амал қилиш муддати – 1 йил. 2011 йил 1 майдан бошлаб сертификатлаштиришнинг маълум қилиш тартиби жорий этилганлиги ҳамда Ўзбекистон Республикасида ишлаб чиқарилаётган маҳсулотларнинг сифат ва хавфсизлик талабларига мувофиқлигини ишлаб чиқарувчи томонидан маълум қилиш тартиби тўғрисидаги низом (Вазирлар Маҳкамасининг 2011 йил 28 апрелдаги 122-сон қарорига 3-илова) тасдиқланганлиги муносабати билан янгидан сертификат олишимиз керакми ёки олинган сертификат кифоями?

МУДДАТ ТУГАМАГУНЧА

– Янгидан мувофиқлик сертификати олишингиз шарт эмас. Сиздаги сертификат берилган муддати мобайнида амал қилади. Унинг амал қилиш муддати тугаганидан кейин янгисини олишингиз лозим. Агар сизнинг маҳсулотингиз хатарнинг паст тоифасига мансуб бўлса ва унинг хавфсизлигини маълум қилиш тартибида тасдиқлаш мумкин бўлса, сиз мазкур соддалаштирилган шаклдан фойдаланишга ва сертификатлаштириш органига ВМнинг 122-сон қарори билан тасдиқланган, юқорида эслатилган Низомнинг қоидаларига мувофиқ хабарнома юборишга ҳақлисиз.

3. «Акциядорлик жамиятлари ва акциядорларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш тўғрисида»ги Қонунга (1996 йил 26 апрелдаги 223-1-сон) мувофиқ АЖ устави қоидаларига амал қилиш лозим. Шуни эътиборда тутиш лозимки, ҳўжалик бирлашмаси томонидан АЖ ижроия органи аъзоларининг жамият уставининг меъёрлари ва низомларига зид тарзда тайинланиши (буйруқ ва ҳоказолар билан) **корхонанинг тезкор фаолиятига аралашши сифатида баҳоланади** (Ҳўжалик бирлашмаларининг корхоналар тезкор фаолиятига асоссиз аралашувини тўхтатиш устидан мониторингни амалга ошириш механизми тўғрисида низом* 4-бандининг 1-кичик банди). Ушбу ҳужжат 5-бандининг 1-кичик банди эса кадр масалаларига (рахбар таркибни тайинлаш, келишиш, штат жадвалини тасдиқлаш ва ҳоказо) аралашини тақиқлайди.

Меҳнат дафтарчасига сайланган шахсни кўрсатилган лавозимда ишлашга қабул қилиш санаси, АЖ устави билан мазкур ваколатлар кимлар зиммасига юкланганлигига боғлиқ равишда, АЖ қузатув кенгаши раиси ёки жамият умумий йиғилиши раиси томонидан имзоланган, у билан тузилган меҳнат шартномасига асосан расмийлаштирилган АЖ буйруғига мувофиқ ёзилади (МКнинг 81, 82-моддалари, «Акциядорлик жамиятлари ва акциядорларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш тўғрисида»ги Қонун 65-моддасининг ўнинчи хатбошиси).

Эълонлар

БЕВОСИТА МУЛОҚОТ ЎРНАТИЛДИ

Солиқ солиш ва бухгалтерия масалалари юзасидан саволларингизга телефон орқали жавоб берамиз.
Соат 10.00 дан 12.00 гача
Телефон:

уяли телефондан +99871
стационар телефондан 8371

200-00-59

Хизматлар бепул

«ЎЗБЕКИСТОН

СОЛИҚ МАСЛАХАТЧИЛАРИ
ПАЛАТАСИ» ННТ ҚОШИДАГИ
«СОЛИҚ МАСЛАХАТИ БЎЙИЧА
ЎҚИТИШ МАРКАЗИ»

солиқ маслаҳатчиси малака сертификатига эга бўлиш истагидаги барча фуқароларни
Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги
томонидан тасдиқланган ўқув дастури асосидаги
махсус курсларга
ЎҚИШГА ТАКЛИФ ЭТАДИ.

Курсларга олий маълумотга эга бўлган, камида 5 йил иш стажига, шу жумладан, камида 2 йил иқтисодий ёки юридик мутахассислик бўйича иш стажига эга бўлган шахслар қабул қилинади.

Солиқ маслаҳатчиларини ўқитиш махсус курсларнинг дастури куйидаги бўлимлардан иборат:

- иқтисодий муносабатларни тартибга солишнинг ҳуқуқий асослари;
- солиқ ҳуқуқи;
- бухгалтерия ҳисоби ва ҳисоботи;
- юридик ва жисмоний шахсларга солиқ солиш;
- солиқ маслаҳатчининг ҳуқуқий асослари, уни ташкил этиш ва услубияти;
- солиқ ҳисоб-китоблари ва режалаштиришда иқтисодий таҳлил.

Тингловчиларнинг хоҳишларига қараб, дастур 1 ойлик, 2 ойлик ёки 3 ойлик курслар асосида ўқитилиши мумкин.

Ўқишни тугаллагач, тингловчиларга махсус ўқиш курсларидан ўтганлиги тўғрисида ҳужжат берилади, бу эса даъвогарга солиқ маслаҳатчисининг малака сертификатини олиш учун малака талабларидан бири ҳисобланади ҳамда Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлигига малака имтиҳонини топширишга **рухсат** бериш учун ариза билан мурожат қилиш ҳуқуқини беради.

Ўқув жараёнига солиқ маслаҳатчилиги бўйича катта амалий иш тажрибасига эга бўлган юқори малакали мутахассислар жалб этилган.

Алоқа боғлаш учун:

Тошкент шаҳар (ва Тошкент вилояти) бўйича телефон (+998 97) 746 94 33, факс (+998 71) **244 00 85**, Веб-сайт: www.pnk.uz, e.hashimova@mail.ru

Марказ минтақавий филиалларининг телефон рақамлари:

Нукус ш. (+998 61) **298 14 21**, polatmm@mail.ru
Урганч ш. (+998 62) **569 84 40**, abdullaboltayev@mail.ru
Бухоро ш. (+998 65) **296 28 38, 302 00 27**
orif.yodgorov@rambler.ru
Навоий ш. (+998 79) **221 19 44**, hakimov@mail.ru
Самарқанд ш. (+998 66) **701 78 77**, kayumov1@rambler.ru
Қарши ш. ва Термиз ш. (+998 75) **227 18 15** ва (+998 93) **524 04 58**, isa_0904@mail.ru
Жиззах ш. ва Гулистон ш. (+998 72) **227 38 77**, hhojiboev@mail.ru
Наманган ш., Андижон ш. ҳамда Фарғона ш. (+998 69) **212 51 46**, sherzod.uz@list.ru

Хоҳловчилар ўзларига қулай бўлган ҳудудларда ўқишлари мумкин, бунинг учун улар диплом нусхасини ва меҳнат дафтарчаларидан нусхани тақдим этишлари лозим.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг
NAS UZ 001.92200 МО. 0216-5 рақамли лицензияси.

Вазирлар Маҳкамасининг «2003–2004 йилларда корхоналарни давлат тасарруфидан чиқариш ва хусусийлаштириш дастури тўғрисида» қарори (2003 йил 17 апрелдаги 185-сон) билан «Кимётранс» ШК 100% реализация қилинадиган корхоналар рўйхати киритилган.

2004 йилда Давлат мулки қўмитаси ШКни «Кимётранс» МЧЖга айлантириб, улушларни қуйидагича тақсимлади:

«Ўзбеккимёсаноат» ДАК – 25% (27 326,9 минг сўм ёки 28 027,5 АҚШ доллари);

FLEX BV (Нидерландия) – 73% (79 794,6 минг сўм ёки 81 840,3 АҚШ доллари);

меҳнат жамоаси – 2% (2 186,2 минг сўм ёки 2 242,2 АҚШ доллари).

FLEX BV чет эл фирмаси (Нидерландия) ДМК шаҳар бошқармасининг ҳисоб-китоб рақамига 81 840,3 АҚШ доллари ўтказди ва мол-мулкка эгаллик қилиш ҳуқуқини берадиган ордер олди. МЧЖнинг 2005 йилги фаолияти якунлари бўйича 37 238 минг сўм фойда олинган, у тўлалигича устав фондини муассисларнинг улушлари бўйича қўпайтиришга йўналтирилган. Шу тариқа устав фонди 2005 йилдан бошлаб 146 545,7 минг сўм ёки 147 306,59 АҚШ долларини ташкил этади:

«Ўзбеккимёсаноат» ДАК – 25% (36 636,4 минг сўм ёки 36 826,65 АҚШ доллари);

FLEX BV (Нидерландия) – 73% (106 978,4 минг сўм ёки 107 533,8 АҚШ доллари);

меҳнат жамоаси – 2% (2 930,9 минг сўм ёки 2 946,12 АҚШ доллари).

FLEX BV (Нидерландия) 2010 йил 15 декабрда МЧЖ маҳаллий муассисларини устав капиталида унга тегишли бўлган 73% миқдоридagi улушини, у 107 533,8 АҚШ долларини ташкил этади, 195 000 АҚШ долларига сотмоқчи эканлигидан хабардор қилди.

Юқорида баён этилганлардан келиб чиқиб, қуйидаги саволлар юзага келди:

1. Устав капиталидаги улушни 81 840,3 АҚШ долларига сотиб олиб, уни 195 000 АҚШ долларига Ўзбекистон норезидентига сотган FLEX BV (Нидерландия) сотиш нархидаги фарқдан даромад солиғи тўлаши керакми? Солиқ тўланган тақдирда уни қандай қилиб ушлаш мумкин?

2. Бошқа хорижий фирма 73% миқдоридagi улушни устав-дигидан катта суммага харид қилган тақдирда бошқа муассисларнинг улушлари нима бўлади?

Х.Расулов, директор.

НОРЕЗИДЕНТЛАР ЎЗАРО КЕЛИШИШАДИ

– 1. Солиқ кодексининг 155-моддасига мувофиқ, Ўзбекистон Республикаси норезидентининг доимий муассаса билан боғлиқ бўлмаган даромадларига, мазкур даромадларни олиш билан боғлиқ харажатлар чегириб ташланмаган ҳолда тўлов манбаида солиқ солинади.

Ўзбекистон Республикаси норезидентларининг тўлов манбаида солиқ солинадиган даромадларига, хусусан, Ўзбекистон Республикаси ҳудудида жойлашган қуйидаги мол-мулкни реализация қилишдан олин-надиган даромадлар киради:

юридик шахсларнинг – Ўзбекистон Республикаси резидентларининг устав капиталидаги акциялари, улушлари (пайлари);
кўчмас мулк.

Тўлов манбаида солиқ солинадиган мол-мулкни реализация қилишдан олин-надиган даромадлар мазкур мол-мулкни реализация қилиш суммасининг ҳужжатлар билан тасдиқланган уни олиш қийматидан ошган қисми сифатида аниқланади.

Юридик шахслардан олин-надиган фойда солиғини тўлов манбаида ушлаб қолишни Ўзбекистон резидентлари, шунингдек республикада фаолиятни доимий муассаса орқали амалга оши-

рувчи ва Ўзбекистон Республикасининг бошқа норезидентига даромад тўловчи норезидентлар амалга оширишлари шарт.

Юқорида баён этилганларни эътиборга олиб, устав капиталидаги улушни харид қилаётган юридик шахс – резидент солиқни мазкур мол-мулкни реализация қилишнинг уни харид қилиш қийматидан ошган, ҳужжат билан тасдиқланган суммасидан даромадни тўлаш манбаида ушлаши шарт.

Устав фондидаги улуши Ўзбекистон Республикасининг бир норези-

денти томонидан Ўзбекистон Республикасининг бошқа норезидентига реализация қилинган юридик шахс – резидентда тўлов манбаида фойда солиғини ушлаб қолиш мажбурияти юзага келмайди, чунки юридик шахс – резидент мазкур ҳолда норезидентга даромад тўламаган.

2. Чиқиб кетаётган муассис ўз улушини (73%) бошқа фирмага сотиши чоғида бошқа муассисларнинг улушлари (25 ва 2%) ўзгармайди, чунки ҳисоб-китоблар фақат чиқиб кетаётган ва янги муассис ўртасида амалга оширилади.

Дилшод СУЛТОНОВ, Молия вазирлиги солиқ сиёсати бошқармасининг бевосита ва маҳаллий солиқлар бўлими бошлиғи.

ДИРЕКТОР ЧЕТ ЭЛЛИК БЎЛСА

Самарқанд шаҳридаги «Сам Нур Десен» МЧЖ ягона солиқ тўлови тўловчиси. МЧЖни Туркиянинг икки фуқароси ва Ўзбекистон фуқароси ташкил этишган. Жамият раиси этиб Туркия фуқароси сайланган. Бундан ташқари, МЧЖда турли лавозимларда Ўзбекистоннинг беш фуқароси меҳнат қилапти.

Солиқ кодексининг 349-моддаси норезидентлар – чет эл фуқаролари бажарган ишлар ҳажмидан:

қўшилган қиймат солиғи;

фойда солиғи;

ягона ижтимоий тўлов тўлашни белгилайди.

МЧЖдаги асосий ишни ўзбекистонликлар бажариши боис, мазкур жамият қандай солиқ тўловларини тўлаши кераклигини тушунтириб берсангиз.

М.Жўракулов,
адвокат.

– Чет эл фуқаролари меҳнат шартномасига (контрактига) мувофиқ бажарган ишлар бўйича корхона Ўзбекистон норезидентларидан олинган ишлар (хизматлар)га доир қўшилган қиймат солиғи ҳамда норезидентларнинг даромадларига доир фойда солиғини тўламаслиги керак. Ўзбекистонда меҳнат шартномаси (контракти) бўйича ишлаётган чет эл фуқароларига нисбатан Солиқ кодексига (СК) чет эллик жисмоний шахслар учун белгиланган солиқ солиш тартиби қўлланади. Ушбу ҳолда қуйидаги солиқ тўловлари бўйича солиқ оқибатларини ҳисобга олиш керак:

жисмоний шахслардан олин-надиган даромад солиғи;

бюджетдан ташқари Пенсия жамғармасига суғурта бадаллари;

ягона ижтимоий тўлов.

Чет эл фуқароларининг даромадларидан ушланадиган жисмоний шахсларнинг даромад солиғини ҳисоблаб чиқариш чоғида республиканинг халқаро шартномалари билан белгиланган хусусиятларни ҳисобга олиш керак (СКнинг 194-моддаси). Агар уларда Ўзбекистон Республикасининг солиқ тўғрисидаги қонун ҳужжатларида назарда тутилганидан бошқача қоидалар белгиланган бўлса, халқаро шартнома қоидалари қўлланилади (СКнинг 4-моддаси).

Ўзбекистон Республикаси билан Туркия Республикаси ўртасида Даромадларга иккиёқлама солиқ солишга йўл қўймаслиқ тўғрисидаги битим (ВМнинг 1996 йил 15 июлдаги 251-сон

қарори билан тасдиқланган, 1997 йил 30 сентябрдан кучга кирган) имзоланган. Унинг 15-«Бир-бирига боғлиқ шахсий хизматлар» моддасига кўра: «... бир Аҳдлашувчи Давлатнинг резиденти ёлланиб ишлаб оладиган иш ҳақи, маошлар ва бошқа шу каби ҳақларга фақат ушбу Давлатда, агар фақат ёлланма иш бошқа Аҳдлашувчи Давлатда амалга оширилмаса, солиқ солинади. Агар ёлланма иш шу тарзда амалга оширилса, шу муносабат билан олинган ҳаққа ушбу бошқа Аҳдлашувчи Давлатда солиқ солиниши мумкин».

Солиқ кодексининг 19-моддасига кўра агар чет эл фуқароси Ўзбекистонда доимий яшаб турган ёки жорий солиқ даврида якунланаётган ҳар қандай кетма-кетликдаги 12 ойлик давр ичида жами 183 кун ва ундан ортиқ муддат Ўзбекистонда турган бўлса, у Ўзбекистон резиденти деб эътироф этилади. Кўрсатилган мезонга жавоб бермайдиган жисмоний шахс Ўзбекистон норезиденти деб топил-ди. Жисмоний шахслардан олин-надиган даромад солиғи ҳисоб-китоби тартиби чет эл фу-

қаросининг Ўзбекистон резиденти деб ҳисобланиши ёки ҳисобланмаслигига боғлиқ. Норезидент меҳнат шартномаси ёки ишлар бажариш (хизматлар кўрсатиш) билан боғлиқ фуқаролик-ҳуқуқий тусдаги шартномага кўра олган даромадларга, СКнинг 182-моддасига биноан, 20%лик ставка бўйича солиқ солинади (СКда белгиланган имтиёзларни қўлламасдан). Ўзбекистон резидентининг даромадларига умумбелгиланган тартибда, яъни белгиланган шкала бўйича жисмоний шахслардан олин-надиган даромад солиғи солинади. Ушбу ҳолда СКнинг 179–180-моддалари билан белгиланган имтиёзлар қўлланади. Агар чет эл фуқароси – норезидентга СКнинг 182-моддаси билан белгиланган тартибда солиқ солинса, яъни жисмоний шахслардан олин-надиган даромад солиғи 20%лик ставка бўйича ушланса, кейинроқ эса у ЎзР резидентига айланса, илгари шкала бўйича тўланган солиқ қайта ҳисобланади (имтиёзларни ҳисобга олган ҳолда).

МИСОЛ. МЧЖ муассисларининг умумий йиғилиши корхона муассисларидан бири – Туркия фуқаросини директор этиб сайлади. У билан 1 йилга (2011 йил январидан декаб-ригача) меҳнат шартномаси тузилди. Ўзбекистонга Туркия фуқароси 2010 йил 25 декабрда келган.

Директорга 2 500 минг сўм иш ҳақи бел-гиланди. Мартда унинг юбилеи муносаба-ти билан қиймати 2 000 минг сўм бўлган совға (ноутбук) берилди.

Ўзбекистон ҳудудида 12 ойлик давр мо-байнида 183 кун ва ундан кўп вақт бўлган шахс резидентга айланиши ҳисобга олинса, ушбу Туркия фуқароси 2011 йил 25 июнда Ўзбе-кистон резидентига айланди. Тегишнча, унинг январь–май ойларидаги даромадларига но-резидентнинг даромадлари сифатида 20%лик ставка бўйича жисмоний шахслардан олин-надиган даромад солиғи солиниши керак. Со-вғанинг қиймати ҳам солиқ солинадиган даромадга киритилади. Ушланган солиқ сум-маси 2 900 минг сўмни [(2 500 × 5 + 2 000) × 20%] ташкил қилади.

Июнь учун даромад ҳисоблаб ёзилаётга-

нида, зеро ходим резидентга айланиб бўл-ди, солиқ резидентлар учун белгиланган шкала бўйича қайта ҳисоб-китоб қилиниши керак. Бундан ташқари, СК 179-моддасининг 14-банди бўйича имтиёз қўлланиши керак – совғанинг ЭКИХнинг 6 бараваригача бўлган қиймати-га солиқ солинмайди. Тегишнча, солиқ со-линадиган базадан 298 410 сўм (49 735 × 6) чегирилиши керак.

Январь–июнь ойлари учун солиқ солина-диган даромад миқдори 16 701 590 сўмни [2 500 000 × 6 + (2 000 000 – 298 410)] таш-кил қилади.

Январь–июнь ойлари учун даромад солиғи шкала бўйича 3 405 780,8 сўмга [(16 701 590 – 2 984 100) × 22% + 387 933] тенг. Июнь учун даромад солиғи 505 780,8 сўмни (3 405 780,8 – 2 900 000) ташкил қилади.

Суғурта бадалларини ҳисоблаб чиқариш ва тўлаш тартибига келсак, СК 305-модда-сининг иккинчи қисмига кўра Ўзбекистонда доимий яшайдиган чет эл фуқаролари ҳам уларни тўловчилар ҳисобланади. Улар жум-ласига республикада доимий яшаш учун рух-сатнома ва яшаш гувоҳномасига эга бўлган чет эл фуқаролари киради (Президентнинг 1999 йил 26 февралдаги ПФ-2240-сон Фар-мони билан тасдиқланган Хорижий шахсларга Ўзбекистон Республикасида яшаш гувоҳно-маси, фуқаролиги бўлмаган шахсга Ўзбекистон Республикасида яшаш гувоҳномаси ва фуқа-ролиги бўлмаган шахс гувоҳномаси тўғриси-да низомнинг 3-банди). Шу сабабли корхонада ишлаётган чет эл фуқароси тегишли рухсат-нома ва яшаш гувоҳномасига асосан Ўзбекистон ҳудудида доимий яшаса, унга ҳисоблаб ёзилган меҳнат ҳақи тарзидаги даромадлардан, бун-дан СКнинг 308-моддасида кўрсатилган тўлов-лар мустасно, суғурта бадаллари ушланади.

Жисмоний шахслардан олин-надиган да-ромад солиғи ва суғурта бадаллари хо-димларга ҳисоблаб ёзилган даромадлар-дан ушланади, бироқ уларни ҳисоблаб чи-қариш ва бюджетга ўтказиш мажбурия-ти иш берувчи – корхона зиммасига юк-ланган (СКнинг 184, 305-моддалари).

Корхона ягона ижтимоий тўловни кор-хонанинг барча ходимларига, шу жумладан чет эл фуқароларига (резидентларга ҳам, норезидентларга ҳам) меҳнат ҳақи тар-зида ҳисоблаб ёзилган даромадлардан тўлайди.

Жавобни «Norma Ekspert» мутахассислари тайёрладилар.

ҚАРЗИМИЗДАН КЕЧИШГАНДА

Биз хориждан товар олиб келдик. Конвертациянинг йўқлиги боис чет эллик ҳамкор олдидаги қарзимизни уза олмадик. Бу йил у тўловдан воз кечди. Биз мазкур қарзни қандай қилиб ҳисобдан чиқаришимиз ва қандай солиқларни тўлашимиз керак?

– Кредиторлик қарзини ҳисобдан чиқаришни қуйидаги бухгалтерия проводкалари билан амалга ошириш мумкин:

кредитор унга тегишли етказиб берилган товар учун тўлов суммасидан воз кечганда, унинг хати (хабарномаси)га биноан:
6010-«Мол етказиб берувчилар ва пудратчиларга тўланадиган счёта-лар» ҳисобварағи дебети
9390-«Бошқа операциялар даромад-лар» ҳисобварағи кредити;
товарлар ҳадя қилинганда:

6010-«Мол етказиб берувчилар ва пудратчиларга тўланадиган счёта-лар» ҳисобварағи дебети
8530-«Текинга олинган мулк» ҳисобварағи кредити.

Умумбелгиланган солиқлар тўлов-чилари ободонлаштириш ва ижтимоий инфратузилмани ривожлантириш солиғини ҳисоб-китоб қилиш-лари ҳамда уни тўлашлари зарур-лиги сабабли кредиторлик қарзини ҳисобдан чиқаришни 9390-«Бошқа операциялар даромадлар» ҳисобварағи орқали акс эттириш вариантыдан фойдаланганлари мақбулроқдир.

АРЗОН БАҲОЛИГА ЎТКАЗИБ БЎЛМАЙДИ

Корхонада асосий воситалар 1969 йилдан буён қайд этилади. Улар орасида бутунлай эскирган, бироқ фойдаланиш учун яроқли нарсалар (масалан, темир каравотлар, гиламлар ва ҳоказо) ҳам бор. Бундай объектларни арзон баҳоли буюмлар таркибига киритиш мумкинми, бунинг учун нима қилиш керак?

– Активни кириш қилиш ва бухгалтерия ҳисоби ҳисобварақларига киритиш чоғида у асосий воситалар объекти сифатида эътироф этилади. Агар актив асосий восита деб эътироф этиш мезонларига жавоб берса, у ўзининг чиқиб кетиши (ҳисоб-китобдан чиқарилиши, реализация қили-ли, тугатилиши ва ҳоказо)гача ана

шундай қайд этилиши керак. Ўрни асосий воситалар объектларини арзон баҳоли ашёлар таркибига ўтказиш мумкин эмас.

Асосий воситаларнинг тўлиқ эскирган объектларидан бундан кейин ҳам фойдаланиш мумкин, бироқ улар бўйича амортизация ҳисоблаб ёзилмаслиги керак.

ХАТОЛАРНИ ТУЗАТИШ

Авалли бухгалтер ҳисобда МЧЖ (ХИИК) устав капиталнинг миқдорини таъсис ҳужжатлари имзоланган санадаги курс бўйича акс эттирган. Натижада бугунги кунда устав капитали 125 млн сўмни (имзоланган санадаги курс бўйича) ташкил қиляпти, аслида 127 млн сўмни (таъсис ҳужжатлари рўйхатдан ўтказилган санадаги курс бўйича) ташкил қилиши керак, у шаклланмаган ҳисобланади.

Агар 3 йил ўтган бўлса, буни бухгалтерия ҳисобида қандай қилиб тузатиш мумкин? Ҳисса тўлалигича пул маблағлари билан киритилган. Корхона рўйхатдан ўтказилган ва ҳисса киритилган санада валюта курси бир хил бўлган.

– 3-сон БҲМС¹ «Молиявий натижалар тўғрисидаги ҳисобот»нинг 16-бандига биноан олдинги даврлардаги молиявий ҳисоботларни тайёрлаш чоғида йўл қўйилган хатоларга киритилган тузатиш миқдори (қиймати) ҳисобот давридаги соф даромад ёки зарарга қўшилади.

Бироқ агар хато муҳим (жиддий) бўлса, аввалги даврларнинг молия ҳисоботларини тайёрлаётганда йўл қўйилган хатолар йил бошида тақсимланмаган фойда сальдосини ўзгартириш йўли билан ҳисобот дав-

рининг соф даромади ёки зарарига киритилади. Тегишинча, аввалги бухгалтер йўл қўйган хатони (агар у корхонагизнинг ҳисоб сисъати билан белгиланган муҳимлилик мезонига жавоб берса) сиз бухгалтерия проводкаси (саволдаги маълумотларга кўра) билан тузатишингиз мумкин:

8700-«Тақсимланмаган фойда (қопланмаган зарар)» ҳисобварағи дебети

8300-«Устав капитални ҳисобга олувчи ҳисобварақлар» ҳисобварағи кредити.

ҲИСОБОТ УЧУН ҲИСОБ КЕРАК

Ваколатхоналарда бухгалтерия ҳисоби юритилиши керакми?

– Маълумки, давлат ҳокимияти ва бошқарув органлари, Ўзбекистон Республикасида рўйхатга олинган юридик шахслар, уларнинг Ўзбекистон Республикаси ҳудудида ҳамда ундан ташқарида жойлашган шуъба корхоналари, филиаллари, ваколатхоналари ва бошқа таркибий бўлинмалари бухгалтерия ҳисоби субъектларидир («Бухгалтерия ҳисоби тўғрисида»ги Қонуннинг² 3-моддаси). Қўрамизки, хорижий фирмаларнинг ваколатхоналари бухгалтерия ҳисоби субъектлари сифатида қайд этилмаган.

Бироқ, Чораклик ва йиллик молиявий ҳисоботларни тақдим этиш муддатлари тўғрисидаги низом (АВ томонидан 2000 йил 3 июлда 942-сон билан рўйхатдан ўтказилган) 2-бандига мувофиқ хорижий фирмаларнинг ваколатхоналари йиллик молиявий ҳисоботни ҳисобот йилидан кейинги йилнинг 25 мартидан кечикмай тақдим этишлари керак. Уни тақдим этиш учун улар бухгалтерия ҳисобини юритиш масалаларини тартибга солувчи Ўзбекистон меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатларида биноан бухгалтерия ҳисобини юритишлари керак.

«Хонқасаноатқурилиштехника» МЧЖ маъмурияти қуйидаги саволлар юзасидан тушунтириш беришингизни сўрайди:

1) Москвага хизмат сафарида бораётган ходимларга сафар харажатларини бериш тартиби ва унинг меъёрлари қандай;
2) хизмат сафарида юборилган ходимларга хорижий валютани ким беради ва ким конвертациялайди (хизмат кўрсатувчи банкми ёки бошқа ташкилотлар)?

Х.Мадраҳимов,

«Хонқасаноатқурилиштехника» МЧЖ директори.

ХОРИЖГА ХИЗМАТ САФАРИГА

– Вазирликлар, идоралар, корхоналар ва ташкилотлар ходимлари Ўзбекистон Республикаси ташқарисига хизмат сафарида юборилганда хизмат сафари харажатлари учун маблағлар бериш тартиби (АВ томонидан 2000 йил 5 июнда 932-сон билан рўйхатдан ўтказилган, бундан кейин – 932-сон Тартиб) билан хизмат сафарида юборилган ходимга тўланадиган қуйидаги тўловлар белгиланган:

суткалик харажатлар;
яшаш учун (турар жой ижараси бўйича) харажатлар;
транспорт харажатлари (таксидан ташқари);
вакиллик харажатлари;
кўзда тутилмаган ва бошқа харажатлар;

Ходимни хизмат сафарида юбориш учун аввало раҳбарнинг ходимни хизмат сафарида юбориш тўғрисидаги буйруғи (фармойиши)ни расмийлаштириш лозим, унда қуйидагилар кўрсатилади:

тайинланган пункт;
ходим хизмат сафарида юборилаётган ташкилот номи;
хизмат сафари муддати, мақсадлари ва қанча давом этиши;
хизмат сафарида юборилган шахсга қопланадиган харажатлар турлари.

Унга асосан сафар режа-топшириги, хизмат сафари харажатлари сметаси (ҳисоб-китоби), хизмат сафари гувоҳномаси расмийлаштирилади ва раҳбар томонидан тасдиқланади.

КОПЛАНАДИГАН харажатлар турлари ва суммаларини белгилаш чоғида шуни ҳисобга олиш лозимки, фақат суткалик харажатлар ва яшаш учун харажатлар меъёrlанадиган харажатлар ҳисобланади. 932-сон Тартибнинг 1-иловасига биноан Москва шаҳрида **суткалик пуллар меъёри** хизмат сафарида бўлган ҳар бир кун учун, бунга чиқиш ва келиш кунлари ҳам қиради, 25 АҚШ долларини, **яшаш учун харажатлар** суткасига 80 АҚШ долларини ташкил қилади. Улардан келиб чиқиб хизмат сафари харажатлари сметаси (ҳисоб-китоби) тузилади. Корхона раҳбари ушбу меъёрларга қўшимча тўловлар белгилаб, бунга алоҳида буйруқ (фармойиш) билан тасдиқлаши мумкин. Яшаш учун харажатларнинг узил-кесил ҳисоб-китоби ходим хизмат сафарида қайтгач, ҳисобварақ-фактура, меҳмонхона тўловномаси (квитанцияси) ва ҳоказолар билан тасдиқланган, амалда қилинган харажатларга қараб амалга оширилади. Суткалик пуллар тасдиқловчи ҳужжатларни тақдим этмасдан, қўшимча тўловларни (агар улар раҳбар томонидан белгиланган бўлса) ҳисобга олган ҳолда белгиланган меъёрлар бўйича тўланади.

Ходимга қопланадиган **транспорт харажатлари**га қуйидаги харажатлар қиради:

чипта харид қилиш (агар чиптани ходимнинг ўзи сотиб олса);
хорижий давлатда аэропорт, вокзал, пристандан яшаш жойига

бориш ва қайтиб келиш (агар улар аҳоли пунктдан ташқарида жойлашган бўлса) харажатлари.

Шаҳар ичидаги транспортдан фойдаланганлик учун харажатлар ходимга суткалик харажатлар таркибида қопланади (932-сон Тартибнинг 4.6-банди). Бироқ раҳбарнинг фармойишига кўра улар алоҳида қопланиши мумкин. Шунингдек корхона ходимнинг **хизмат сафари бўйича бошқа (кўзда тутилмаган, вакиллик) харажатларини** – меъёрдан ортқича бағажни ташиш, телефондаги суҳбатлашиш ва бошқа харажатларини қоплаши мумкин. Транспорт ва бошқа меъёрлаштирилмаган харажатлар, башарти ходим хизмат сафарида қайтгач тасдиқловчи ҳужжатлар тақдим этса, қопланади.

СУТКАЛИК харажатлар ва яшаш учун харажатлар ходимга чет эл валютасида бўнак билан берилади. Ўзининг валюта маблағлари бўлмаган корхоналарга чет эл валютасининг зарур суммасини хизмат кўрсатувчи банк биржадан ташқари валюта бозорида унга тақдим этилган қуйидаги ҳужжатлар асосида харид қилади:

хизмат сафари харажатлари учун бўнак бериш ҳақида ариза;
хизмат сафарида юбориладиган ходимларнинг фамилиялари, исми шарифлари, хизмат сафарида юбориладиган жой ва хизмат сафарининг муддати кўрсатилган хизмат сафарида юбориш тўғрисидаги буйруқ нусхаси;

ташкилотнинг раҳбари ва бош бухгалтер томонидан тасдиқланган чет эл валютасида олиниши лозим бўлган сумманинг ҳисоб-китоби (сметаси);

ташкилотнинг раҳбари томонидан тасдиқланган сафар режа-топшириги;

таклиф қилаётган томоннинг мазкур сафарни молиялаш шартлари (улар мавжуд бўлганда) кўрсатилган хатлари, факслари ва телекслари нусхалари;

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси қарори (фармойиши) нусхаси (ҳукумат қарори бўйича жўнаб кетаётган шахслар учун).

Улар асосида банк корхона билан олди-сотди шартномаси тузади, унда битимнинг хусусияти, чет эл валютаси номи ва суммаси, ҳисоб-китобларни амалга ошириш тартиби, тарафларнинг мажбуриятлари ва ҳоказолар кўрсатилади. Банк чет эл валютасини сотиб олиши учун корхона харид учун етарлича миқдорда сўмдаги маблағларни захира қилиши лозим.

Харид қилинган чет эл валютаси корхонанинг махсус валюта ҳисобрақамига қайд этилади ва кейин унга хизмат сафарида юборилаётган ходимга бўнак тўлаш учун берилади. Валютадан бошқа мақсадларда фойдаланиш тақиқланади.

БЎНАК ҳисоботи бухгалтерияга ходим хизмат сафарида қайтиб келганидан кейин 3 иш кунидан кечиктирмай бўнак олинган валютада тақдим этилади. Хиз-

мат сафари натижалари бўйича якуний ҳисоб-китоб қилинган харажатлар бўйича, белгиланган меъёрлар ва қўшимча тўловларни ҳисобга олган ҳолда, МБ курси бўйича бўнак ҳисоботини қабул қилиш кунда амалга оширилади. Унда кўрсатилдиган харажатлар ҳужжатлар билан, шунингдек ташкилотнинг раҳбари томонидан тасдиқланган бўлиши керак. Тасдиқловчи ҳужжатлар илова қилинган бўнак ҳисоботи банкка тақдим этилади.

Агар ходим чет эл валютасини тўлиқ сарфламаган бўлса, қолган маблағларни кейинчалик 2 банк куни ичида банкка топшириш учун ташкилот кас-сасига қайтариши лозим. Хизмат сафарида юборилган ходимнинг ҳақиқатда қилган харажатлари берилган бўнак суммасидан ошиб кетса, ортқича сарфланган сумма раҳбариятнинг қарорига кўра қопланиши керак.

Бухгалтерия ҳисобида чет эл валютасидаги барча операциялар Чет эл валютасидаги операцияларни бухгалтерия ҳисоби, статистика ва бошқа ҳисоботларда акс эттириш тартиби тўғрисидаги низомга³ мувофиқ улар амалга оширилган санада МБ курси бўйича сўм эквивалентда акс эттирилади. Хизмат сафарлари харажатлари юзасидан ходимлар олдидаги қарз бўйича операцияни амалга ошириш санаси бўлиб бўнак ҳисоботини тасдиқлаш санаси ҳисобланади (22-сон БҲМС «Чет эл валютасида ифодаланган активлар ва мажбуриятларнинг ҳисоби»га² илова).

Ольга РАХМАТУЛЛИНА,
«Norma Ekspert»
эксперт-иқтисодчиси.

Жавоб «Амалий бухгалтерия» ва «Экспорт-импорт операциялари» электрон маълумотнома тизимларининг материалларидан фойдаланган ҳолда тайёрланди.

Мисоллар билан батафсил тушунтиришлар қуйидагиларда келтирилган:

«Амалий бухгалтерия» электрон маълумотнома тизимининг «Пул маблағлари», «Меҳнатга ҳақ тўлаш. Ҳисоб юритиш ва солиқ солиш» бўлимларида;

«Экспорт-импорт операциялари» электрон маълумотнома тизимининг «Экспорт-импорт операциялари бўйича ҳисоб-китоблар», «Бошқа ташқи иқтисодий операциялар ҳисобини юритиш ва солиқ солиш» бўлимларида.

Бухгалтерия ҳисоби ва солиқ оқибатлари билан бирга жавобнинг тўлиқ версияси www.norma.uz сайтида берилган.

¹МВ томонидан тасдиқланган, АВ томонидан 1998 йил 27 августда 484-сон билан рўйхатдан ўтказилган.

²1996 йил 30 августдаги 279-й-сон.

ХОДИМИМИЗ МИНТАҚАДА ИШЛАСА

? 1. «Норма маслаҳатчи» газетасининг 2011 йил 10 майдаги сони 4-саҳифасида чоп этилган материал бўйича саволим бор. Хусусан, бунда нимага рўйхатга олиш талаб қилинади? Агар мен минтақалардан 5 нафардан кўп кишини ишга қабул қилган бўлсам, улар ўша жойда яшаб, меҳнат қиладилар, ҳаракатларим қонуний ҳисобланадими?

Бизнинг МЧЖ Тошкентнинг Яккасарой туманида рўйхатдан ўтказилган.

2. Биз автомобиль сотиб олиш ва уни фойдаланиш учун минтақага беришни режалаштирдик. Шу сабабли ҳайдовчилар:

2.1. Бензинни ўз ҳисобларидан харид қилишлари мумкинми, агар бу шартноманинг ўзида кўрсатилган бўлса?

2.2. Машина турган вилоятнинг ўзида техник кўриқдан ўта оладиларми (барча автомобиллар Тошкентда рўйхатга олинган)?

У.Раҳимов.

– 1. «Уйга... хизмат сафари» материаллида («Норма маслаҳатчи», 2011 йил 10 майдаги 18-сон) Жиззах вилоятида яшовчи фуқароларни Тошкент шаҳрида ишга қабул қилишнинг қонунийлиги тўғрисидаги саволга жавоб берилган. Баъзи ҳолларда рўйхатга олиниш муҳим аҳамиятга эга, чунки, Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодекс (МЖТК) 223-моддасининг тўртинчи қисмига кўра вақтинча ёки доимий пропискисиз яшаб турган фуқароларни ишга қабул қилиш мансабдор шахсларга энг кам иш ҳақининг 5 бараваридан 15 бараваригача миқдорда жарима солишга сабаб бўлади. Яъни иш берувчи пойтахтда вақтинча рўйхатга олинмасдан Тошкентда яшовчи фуқарони ишга қабул қилса, жавобгарликка тортилади. Бироқ агар киши Тошкентда кетма-кет 3 кундан ортиқ ишамаса ва бу ерда турмаса, унинг вақтинча рўйхатга олиниши керак эмас ва, тегишинча, бундай ходимни ишга қабул қилиш қонунийдир. Шу сабабли бошқа шаҳарлик ходимларни ишга қабул қилишнинг қонунийлиги тўғрисидаги саволингизга жавобимиз «Уйга... хизмат сафари» материаллидаги жавобга айнан ўхшаш бўлади.

Агар ходимларнинг ташкилотининг минтақалардаги алоҳида бўлинмаларида расмийлаштирил-

ган бўлсалар ёки меҳнат шартномасининг шартларига кўра ишлар иш берувчи жойлашган жойда эмас, балки, масалан, уйда бажарилса ва пойтахтда бўлиш 3 кун (ҳисобот топшириш, иш ҳақи ёки янги топшириқ олиш ва ҳоказолар учун) билан чегараланса, сизнинг ҳаракатларингиз қонунийдир.

2.1. Ушбу саволга жавоб шартнома турига боғлиқ. Агар у меҳнат шартномаси бўлса, бундай қилиш мумкин, бироқ ушбу ҳаражатлар кейинроқ қопланиши шарт. Ходим иш берувчининг транспорт воситасидан фойдаланиш билан боғлиқ ўзининг меҳнат мажбуриятларини бажариш учун бензин харид қилиш ҳаражатларини кўтариши шарт эмас. Агар у транспорт воситасидан ўзининг шахсий эҳтиёжлари учун фойдаланса, транспорт воситасидан фойдаланиш ҳаражатларини амалга ошириш тартиби ижара шартномасида белгиланиши керак.

2.2. Йўқ. Транспорт воситаларини мажбурий техник кўриқдан ўтказиш тартиби тўғрисидаги низомнинг (ВМнинг 2003 йил 31 январдаги 54-сон қарори билан тасдиқланган) 15-бандига биноан техник кўриқ транспорт воситалари рўйхатдан ўтказилган (вақтинча рўйхатдан ўтказилган*) жойда ўтказилади.

*Вақтинча рўйхатдан ўтказиш ҳоллари тўғрисида «Норма маслаҳатчи» газетасининг 2011 йил 31 январдаги 4-сонидан чоп этилган «ҚЎШИМЧА ТАЛАБ ЎРИНЛИ ЭМАС» материаллида ўқинг.

Жавоблари «Норма» МЧЖ юрисконсулти Мария ТУХТАРОВА тайёрлади.

МАЪМУРИЙ ЖАРИМА ТАҚСИМЛАНМАЙДИ

? Кредиторлик қарзини ундириш тўғрисида хўжалик судининг ҳал қилув қарорини бажармаганлиги учун, 29.08.2001 йилдаги 258-II-сон «Суд ҳужжатлари ва бошқа органлар ҳужжатларини ижро этиш тўғрисида»ги Қонуннинг 82-моддасига мувофиқ, суд ижрочисининг қарори билан Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодекснинг 198-1-моддасига асосан раҳбар ва бош бухгалтернинг ҳар бирига энг кам иш ҳақининг 10 баравари миқдоридан жарима солинди. Бунда суд ижрочисининг маъмурий жаримани қўллаш тўғрисидаги қарори баённома тузмасдан ва кўрсатилган мансабдор шахслар томонидан тушунтиришлар берилмасдан чиқарилган.

Қарорда кўрсатилган жаримани жамият давлат даромадига ўтказди. Амалдаги қонунчиликка кўра, корхона уни жаримага тортилган мансабдор шахслар иш ҳақидан ушлаши керак.

Бироқ корхонада ўрнатилган тартибга кўра кредиторлик қарзини сўндириш учун жавобгарлик раҳбар ва бош бухгалтер билан бир қаторда бошқа мансабдор шахслар зиммасига юкланади. Биз ички буйруқ билан тўланган жарима суммасини бошқа мансабдор шахслар ўртасида тақсимлашимиз ва уларга тегишли иш ҳақидан ушлаб қолишимиз мумкинми?

«Аммофос-Максам» ОАЖ юристи.

– Йўқ, мумкин эмас. Шахсни маъмурий жавобгарликка тортиш тўғрисидаги қарор ижроси фақат унинг ўзига нисбатан амалга оширилиши керак (МЖТКнинг 333-моддаси). Шу сабабли ташкилот суд ижрочилари бўлимидан жарима ушланиши тўғрисидаги талабни олгач, уни талабда қайд этилган шахсга тўланадиган пул маблағларидан ушлаши керак (Қарздор жисмоний шахсга

иш ҳақи ёки унга тенглаштирилган бошқа тўловларни тўлаётган ташкилотлар ёки бошқа шахслар томонидан ижро ҳужжатларини ижро этиш қоидаларининг* 6-банди). Юридик шахс ички буйруқ билан жарима санкциялари суммаларини маъмурий жавобгарликка тортилмаган ҳамда қарор ва талабномада кўрсатилмаган ходимларга ўзбошимчалик билан тақсимлашга ҳақли эмас.

*Адлия вазирининг АВ томонидан 2009 йил 8 июлда 1980-сон билан рўйхатдан ўтказилган буйруғи билан тасдиқланган.

Бизнинг «Ўзбекистон Қишки спорт турларининг уюшмаси» деб номланган янги жамоат ташкилотимиз нодавлат нотижорат ташкилоти сифатида рўйхатдан ўтказилган. Раҳбарлар таркибини (президент, вице-президент ва бош котибни) таъсис конференцияси тайинлаган. Бош бухгалтер ва ижрочи директор меҳнат шартномалари асосида ишга қабул қилинган.

1. Президент, вице-президент ва бош котиб билан меҳнат шартномаларини тузиш керакми?

ШТАТДА БОШ КОТИБ НАЗАРДА ТУТИЛГАНМИ?

– 1. Ушбу саволга жавоб жамиятининг таъсис ҳужжатларида назарда тутилиши керак. Чунинчи, агар уларда ўз функцияларини бажарганлиги учун кўрсатилган шахслар ҳақ оладилар деб белгиланган бўлса, улар билан меҳнат шартномалари тузиб, уларда таъсис конференциясининг қарори билан

белгиланган меҳнат ҳақи миқдори кўрсатилиши лозим. Бундан ташқари, кўрсатилган лавозимлар ташкилот штатига киритилиши керак.

2. Шарт эмас. Меҳнатга ҳақ тўлашнинг ягона тариф сеткасини қўллаш фақат бюджетдан молияланадиган муассасалар ва ташкилотлар учун мажбурийдир¹.

¹ВМнинг 1996 йил 18 мартдаги «Меҳнатга ҳақ тўлашнинг ягона тариф сеткасини такомиллаштириш тўғрисида» 103-сон қарори.

ЯНГИ ДИРЕКТОР ТАЙИНЛАНСА

Агар МЧЖ муассиси ўз директорини ўзгартирган бўлса, бунда қандай ҳаракатлар қилиниши керак? Уставга ўзгартишлар киритиш ва бу ҳақда давлат органларини хабардор қилиш лозимми?

М.Назиев.

– Корхона раҳбари (директори)ни ишга қабул қилиш ҳам, у билан меҳнат муносабатларини бекор қилиш ҳам корхона мол-мулкнинг мулкдори, сизнинг ҳолатда МЧЖнинг якка-бош муассиси амалга оширадиган ҳуқуқдир.

Меҳнат кодексининг 102-моддасига мувофиқ муассис директорни меҳнат шартномасини бекор қилиш санасига кўпи билан 2 ҳафта қолганда ёзма равишда огоҳлантириши керак. Ушбу муддатни тарафларнинг битими билан

белгиланадиган миқдорда, битимни ёзма равишда тузган маъқул, пул компенсацияси билан алмаштиришга йўл қўйилади.

Огоҳлантириш муддати тугаганидан кейин ёки уни компенсациялаш тўғрисида битимга эришилган тақдирда директор билан меҳнат шартномасини бекор қилиш тўғрисида буйруқ чиқарилади ва у билан ҳисоб-китоб қилинади.

Агар уставда бундай шарт бўлмаса, унга ўзгартишлар киритиш керак эмас.

Қонун ҳужжатларида янги директор ишга олин-

ганлиги тўғрисида давлат органларини хабардор қилиш мажбурияти бевосита назарда тутилмайди. Бироқ амалиётда солиқ органлари 10 кун ичида ана шундай маълумотлар тақдим этилишини (8-сон шакл) талаб қиладилар. Бундан ташқари, ўз банкингизни энди бошқа ходим имзолаш ҳуқуқига эгаллиги тўғрисида хабардор қилишингиз лозим. Бунинг учун имзолар намуналари кўрсатилган карточкага киритиладиган, имзолаш ҳуқуқига эга бўлган шахслар рўйхатига ўзгартишлар киритиш лозим. Имзолар намуналари кўрсатилган карточка нотариал тасдиқланади ва банкка тақдим этилади.

Реклама

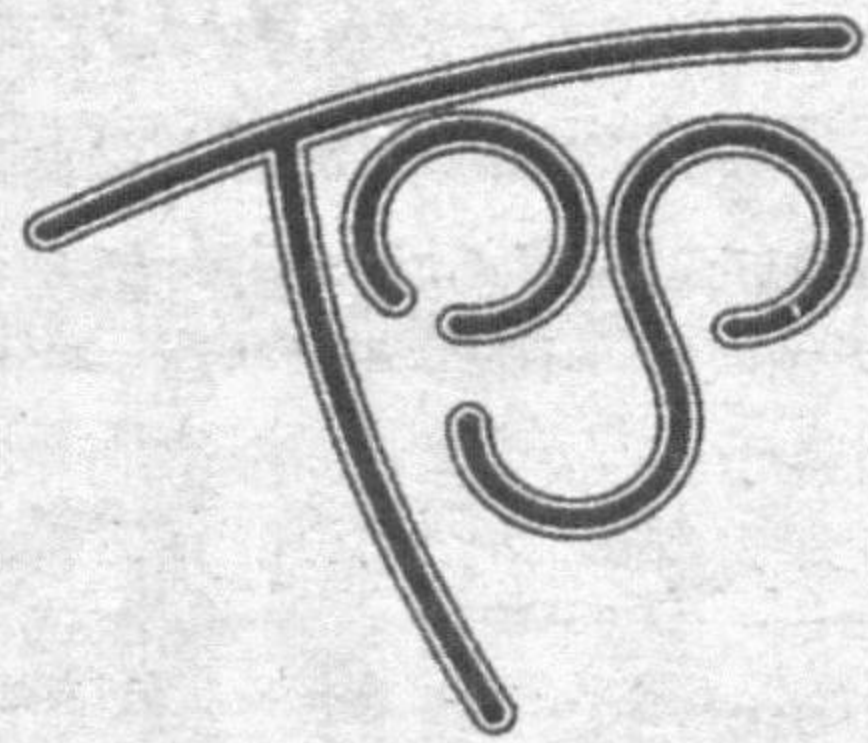
ЭКСПЕРТ МАЪЛУМОТНОМА ТИЗИМИ

ИШ БЕРУВЧИГА ҚЎЛЛАНМА

КОРХОНА ЮРИСТИ

Харид қилиш масалалари бўйича қуйидагиларга мурожаат қилинг:

Тошкент ш., М.Улуғбек тумани, Ҳ.Олимжон майд., 10А-уй.
Тел.: (998 71) 237-07-78, тел./факс: (998 71) 237-45-29.
E-mail: info@norma.uz, web: www.norma.uz

top

ЭНГ ЯХШИСИНИ ТОП!

«Норма маслаҳатчи» N 25 (310)

2011 йил 21 июнь

“Интеграл стар” ХК таклиф қилади

“ЁҒОЧ-ТАХТА МАТЕРИАЛЛАРИ

ассортиментда

Хизматлар лицензияланган

Тўлов - исталган шаклда

Тел. 303-16-46, факс 274-66-77

Рўйхатлар

Тошкент шаҳар хўжалик судининг 2011 йил 2 июндаги 10-1110/7541-сонли ҳал қилув қарорига асосан Сергели туманидаги “DILIR BIZNES” ХК банкрот деб эълон қилинди. Тугатиш бошқарувчиси этиб Сергели туман ДСИ ходими И.Ақромов тайинланди. Ушбу корхонага тегишли думалоқ муҳр ва бурчак тамғаси бекор қилинади. Кредиторлар эълон чиққан кундан бошлаб 2 ой давомида куйидаги манзилга мурожаат қилишлари мумкин: Тошкент ш., Сергели тумани, Янги Сергели кўчаси, 6а-уй, Сергели туман ДСИ биноси, 3-6-хона.

Тел.: 257-74-03, 258-27-02.

Тошкент вилояти хўжалик судининг 2011 йил 6 июндаги 11-1106/9603-сонли ажримига асосан Чирчиқ шаҳридаги “SIFAT SERVIS KURILISH” МЧЖ (СТИР 206660095; юридик манзили: Тошкент вилояти, Чирчиқ ш., Спортчилар кўчаси, 30-уй) банкрот деб эътироф этилди ва тугатиш жараёни жорий қилинди. Тугатиш бошқарувчиси этиб Чирчиқ шаҳар ДСИ ҳуқуқшуноси Б.Раимов (индекс 111700, тел. 150-49-43) тайинланган. Суднинг биринчи иш кўриши 2011 йил 20 июнь куни соат 10.00 да Тошкент вилояти хўжалик суди биносида (Тошкент ш., Чилонзор Ц-мавзеси, Чўпон ота кўчаси, 6-уйда) ўтказилиши белгиланган.

Кредиторлар талаблари тугатиш бошқарувчиси томонидан Тошкент вилояти хўжалик суди биносида эълон чиққан кундан бошлаб 1 ой муддатда қабул қилинади. Ушбу корхонанинг бурчак штампи ва думалоқ муҳри олишнинг иложи бўлмаганлиги сабабли бекор қилинади.

САМАРАЛИ ХУЖЖАТЛАР АЙЛАНУВИ ВА ТЕЗКОР МАТБАА УЧУН ИННОВАЦИОН ЕЧИМЛАР

- ✓ Тўлиқ рангли ва монохром копирлар, принтерлар, кўпфункционали офис тизимлари, **Konica Minolta** босмасининг самарали тизимлари
- ✓ **RISO** рақамли мини-босмаҳоналари, матбаа ускуналарининг кенг спектори
- ✓ **ACCO Brands** офис ускуналари
- ✓ Шахсий компьютерлар ва лицензияланган дастурий таъминот

Кафолат, фойдаланишнинг бутун даврида техник кузатув
Оригинал сарфлаш материаллари ва бутловчи қисмлар

Товар сертификатланган

ATK TURON - Konica Minolta, RISO, ACCO Brands расмий ҳамкори

Тел./факслар: 237-47-00, 237-48-00. E-mail: info@atcturon.uz; www.atcturon.uz

Сўнгсўз ўрнида

ХОДИМНИНГ «ИШ МАРОМИ» ЎЗГАРСА

Кадрлар тургунсизлиги муаммосидан ҳеч бир ташкилот холи эмас. Штатдаги ходимларнинг маълум даражада янгиланиб туриши рисоладагидек иш бўлиб, муайян маънода бунинг фойдаси ҳам бор. Лекин компания жуда-жуда кадрлайдиган кадрларнинг ишдан бўшаб кетиши ташвиш келтириши турган гап. Ишга бутун вужуди билан берилган, садоқати билан ажралиб турувчи ходимнинг нега севган иш жойини ташлаб кетаётганлиги сабаблари, бундай кўнгилсизликнинг олдини олиш йўллари ҳақида қуйида сўз юритилади.

риктирган кишилар сирасига киритавериш мумкин.

Компания кетишини сира-сира истамайдиган ходим ишдан бўшаш тараддудидан эканлигини билгач, нима қилиш кераклиги ҳақида пухта ўйлаб кўриш лозим. Мазкур мутахассис шу кунга қадар дуч келмаган янги вазифа ва ваколатларни, айтилиш, мураббийлик ролини унинг зиммасига секингина юклаб кўйинг. Мустақил иш олиб боришига имкон

қадар кенг йўл беринг. Билимини ошириш учун ўқиб-ўрганиш ундаги сўниш сари юз тутган ташаббускорликка янги омил бахш этиши мумкин. Бинобарин, янги билимлар унинг кучига куч қўшиб, ғайратини жўш урдириши, қизиқиши қолмаган вазифаларни ноанаънавий тарзда ҳал этиш йўллари топиши мумкин. Шу зайил компаниядаги мақомини ўзгартирмаган ҳолда уни ишлаб чиқариш босқичи учун фойдали йўсинда имкон қадар узокроқ ушлаб қолишнинг уйдасидан чиқилади.

Ходимларнинг иштиёқи сўниш сари юзланиши яхши ходимдан ажралиб қолишни истамаётган, аммо ишдан совиб қолиши учун унга нима тавсия этишни билмаётган ташки-

лотлар учун асосий муаммо саналади. Масалан, бухгалтер ҳисоб ишининг барча босқичларидан ўтиши лозим. Шу сабабли муайян жабҳада, чунончи «банк, касса» соҳасида шугулланиб келган ходимни юқориқўриқ кўтариш учун унга бошқа иш ҳажмларини ҳам зиммасига олишни таклиф этиш мумкин. Режа-иқтисод бўлимларидаги иқтисодчилар ҳам аини шундай вазиятга рўбарў келади. Башарти мутахассис бюджетлаштириш билангина шугулланиб келган бўлса, унга бизнес-режалар ишлаб чиқишда ўзини синаб кўришни тавсия этиб кўринг. Аммо бундай кезларда ходимнинг назарий билимлар базаси қанчалик пухта ва яхши эканлигига эътибор бериш зарур. Агар компания халқаро ҳисобот стандартларига ўтишни режалаштираётган бўлса, ходимга ўзини аини шу соҳада синаб кўришни тавсия қилиш мумкин.

Ишдан бўшаш энг охириги чора эканлигини асло унутманг. Одамлар бир жойда ўн-ўн беш йиллаб яхши ишлаб келаётганларига оид мисоллар оз эмас. Ўша одам ишига одатланиб қолганлигидан ташқари раҳбарларнинг оқил ва уқувли эканлиги бунга сабабдир. Раҳбарлар компания манфаатларини ёдда тутган ҳолда қўл остидагиларнинг фикрига ҳам қулоқ солишади. Зотан ходимлар ишда юқори кўтарилишнинг йўллари ва ўзлари учун қайси соҳа марокли эканлигини кўпинча раҳбарга нисбатан яхшироқ биладилар. Бундан ўринли фойдаланиш эса ходимга ҳам, компанияга ҳам наф келтиради.

ИМАВЗУ ДОИРАСИДА

● Италияда ходимнинг меҳнат тажрибаси катталиги муҳим роль ўйнайди. Меҳнат шартномасида узлуксиз меҳнат стажига эга бўлган ходимларни фақат интизомий жазо чоралари учунгина ишдан бўшатишга йўл қўйилиши назарда тутилади.

● Францияда ходимни ишдан бўшатмоқчи бўлаётган раҳбар у билан суҳбат ўтказиб, бундай қарорга келганлиги сабабини баён этиши ва эътирозларни диққат билан тинглаши лозим. Бундай суҳбатлашувда ишдан бўшатилаётган ходимнинг ҳимоячиси ролини ўйнайдиган ҳар қандай ҳамкасабаси иштирок этиши ва унинг фойдасига далиллар келтириши мумкин.

● Буюк Британияда иш берувчининг ходимлар штатини қисқартириш борасидаги қарори барча меҳнат низоларида воситачилик вазифасини ўтайдиган касаба уюшмасига боғлиқ. Касаба уюшмаси ходим иш самарадорлиги кўрсаткичларини, унинг меҳнат унумдорлиги ва ишчанлик фазилатларини инobatга олувчи мезонлар қўлланилишини таъминлайди.

● Японияда умрбод ишга ёлланиш тизими кенг тарқалган. Ходимлар компанияга ёшлигида келиб пенсияга чиққунга қадар шу ерда – бир жойда ишлайдилар. Мажбурлов асосида ишдан бўшатиш бу мамлакатда кам учрайдиган чора саналади. Штат қисқартиш зарур бўлиб қолганда ёшларни ишда қолдириб, ёши улғуғроқ мутахассислардан жойни бўшатиб беришни илтимос қилишади.

«AMIR-AUDIT» МЧЖ
аудиторлик ташкилоти
28.03.2008 йилдаги 00642-сон лицензия
ЎзР АВНнинг 12.01.2005 йилдаги 991-сон гувоҳномаси

Ўзбекистоннинг бутун
худудида барча ҳўжалик юритувчи
субъектларда аудиторлик
текширувларини амалга оширади

**Бухгалтерия ҳисоботи
ва баланс тузиш**

САР ва СІРА сертификатларига эга
бўлган аудиторлар ишга таклиф этилади

Тел. (+99897) 409-04-23, 296-55-78 факс (8371) 296-52-15

«NAZORAT-AUDIT» МЧЖ
аудиторлик ташкилоти
ЎзР МВНнинг 28.07.2008 йилдаги 00067-сон лицензияси

**Барча ҳўжалик юритувчи субъектларда
аудиторлик текширувлари**

Ўзбекистон Республикасининг солиқ
ва молия қонун ҳўжатларига мувофиқ
барча консалтинг хизматларини қўрсатамиз

Манзил: Тошкент ш., Гаҳвўр кўч., 124.
Тел. (8371) 279-47-16, Факс (8371) 279-44-01.
Уяли: (+99897) 402-05-00, 340-98-62,
355-19-67, (+99894) 963-77-74.
E-mail: ltd_nazorat-audit@mail.ru

Виллоялардаги вложа боғлаш телефонлари:
Нукус (+99861) 357-43-26, Хоразм (+99862) 524-51-55,
Сурхондарё (+99894) 461-32-70, Самарқанд (+99866) 777-01-63,
Наманган (+99869) 258-57-97, Жиззах (+99872) 328-08-00

РЕКЛАМА

237-51-33, 237-47-20, 237-47-05

www.pc.uz - Ўзбекистон компьютер бозоридаги талаб ва таклиф

Рўйхатлар

*Тошкент шаҳар ҳўжалик судининг қарорларига асосан Сергели туманидаги
тугатилаётган корхоналар
РЎЙХАТИ

Корхона номи	Қарор рақами	Санаси
"ABDUMAJID NURULLOX FAYZ" XK	10-1014/20599	20.12.2010
"MAX METAL INVEST" MCHJ	10-1014/20598	20.12.2010
"WHITE MOUNTAIN" MCHJ	10-1014/20596	20.12.2010
"KARIATIDA" XK	10-1014/20595	20.12.2010
"ZULFIYA GULLARI" XK	10-1014/20594	20.12.2010
"GONT" MCHJ	10-1014/20593	20.12.2010
"MORSKOY DAR" MCHJ	10-1014/20584	20.12.2010
"SHERBEK AKROM SAVDO" XK	10-1014/20585	20.12.2010
"SOFTEVEREST" XK	10-1014/20586	20.12.2010
"BUTSEFAL SHOHURH" XK	10-1014/20587	20.12.2010
"SARVAR ATLANTIK" XK	10-1014/20588	20.12.2010
"SIRG'ALI QURILISH" XK	10-1014/20589	20.12.2010
"YUBIS" XK	10-1014/20590	20.12.2010
"GOLD RIVER" MCHJ	10-1014/20606	20.12.2010
"SERGELI INTERNET FUL" MCHJ	10-1014/20604	20.12.2010
"HUSNIDDIN GULCHEXRA" XK	10-1014/20603	20.12.2010
"AEROBEK" XF	10-1014/20602	20.12.2010
"SEAR LUXE GROUP" MCHJ	10-1014/20601	20.12.2010
"ALEKON" MCHJ	10-1014/20600	20.12.2010
"FARABI FARM" MCHJ	10-1115/1724	09.03.2011
"MAVRINA ORI" MCHJ	10-1115/1725	09.03.2011
"AMEGA BW GROUP" MCHJ	10-1115/1726	09.03.2011
"KHAYDAR ALI BUILDING INDUSTRY" MCHJ	10-1115/1727	09.03.2011
"XAYRIDDIN BARAKA SAVDO" MCHJ	10-1115/1728	09.03.2011
"UZ-KOREA" MCHJ	10-1115/1723	09.03.2011
"TOSHMEBEL" MCHJ	10-1115/1729	09.03.2011
"EXCLUSIVE SOUND" XK	10-1115/1730	09.03.2011
"SATELLITE STAR" MCHJ	10-1121/3095-Т	22.03.2011
"ULUG' BAXT SAVDO" MCHJ	10-1121/3096-Т	22.03.2011
"MARYAM TAVAKKAL" XK	10-1121/3097-Т	22.03.2011
"SYMBIAN GROUP" SHK	10-1121/3098-Т	22.03.2011
"GLOBUS STROY SERVIS" XK	10-1121/3099-Т	22.03.2011
"NUR BARAKA BIZNES" XK	10-1121/3100-Т	22.03.2011
"RADA TRADE" MCHJ	10-1121/3104-Т	22.03.2011
"SULUV-FAXR-BIZNES" MCHJ	10-1121/3083-Т	22.03.2011
"FARRUH MASTER" MCHJ	10-1121/3084-Т	22.03.2011
"HAYOT UCHUN TA'LIM" MCHJ	10-1121/3085-Т	22.03.2011
"MANGUST BATTERY" XK	10-1121/3102-Т	22.03.2011
"XASAN XUSAN AGROINVEST" XK	10-1121/3103-Т	22.03.2011
"RAVSHANBEK-NUSRAT" XF	10-1121/3086-Т	22.03.2011
"MILLATIM DURDONASI" MCHJ	10-1121/3087-Т	22.03.2011
"GLAZE TRADE" MCHJ	10-1121/3088-Т	22.03.2011
"CORRECT BIZNES" MCHJ	10-1121/3089-Т	22.03.2011
"YASHNAR TRADE SERVIS" MCHJ	10-1121/3090-Т	22.03.2011
"POLIMER NANOCOMPOSITE" MCHJ	10-1121/3094-Т	22.03.2011
"MERIDIAN-BIZNES" XF	10-1108/4414	13.04.2011
"AMBROSIO SAVDO SERVIS" MCHJ	10-1108/4417	13.04.2011
"MILAZUG MAGNOLIYA" MCHJ	10-1108/4404	13.04.2011
"EXCLUSIVE PROFIT" MCHJ	10-1108/4400	13.04.2011
"SAMANDAR AL BUXORIY" MCHJ	10-1108/4399	13.04.2011
"BILLU EXITREM" MCHJ	10-1108/4412	13.04.2011
"LINEL FASHION" XK	10-1108/4410	13.04.2011
"FOREX AND BUSINESS CONSALTING" MCHJ	10-1108/4415	13.04.2011
"EVRO GLOBUS" XK	10-1108/4425	13.04.2011
"SERGELI UMID SAVDO" XK	10-1108/4406	13.04.2011

ЭЪЛОНЛАР	ЭЪЛОНЛАР
СОТИЛАДИ Ташкилот фойдаланилган подстанция ускуналари ва 6 кВга 35 кВ, 5600 кВА трансформаторни сота- ди. Тел. 236-00-94.	Ташкилий техникани таъмирлаш ва тўлдириш. Тел. (+99897) 340-45-08.
ИЖАРА Омборхоналар ижарага берилади. Мўлжал – Жанубий вокзал. Тел.: 250-16-62, 743-60-55.	Маиший техникани таъмирлаш. Тел. (+99897) 437-07-23.
АУДИТОРЛИК ХИЗМАТЛАРИ Аудиторлик, бухгалтерия хизматлари*. Тел.: 370-63-06, 263-77-29.	Компьютерларга хизмат қўрсатиш. Тел. (+99890) 178-40-57.
ЮРИДИК ХИЗМАТЛАР Дебиторлик қарзини ундириш. Юридик хизмат қўрсатиш. Хўжалик, жиноят ишлари*. Тел. (+99897) 330-45-71.	Сервис маркази: компьютерлар, принтерлар, мониторлар таъмирлаш, тўлдириш. Жойига чи- қиш билан. Тел. 903-73-93.
БАҲОЛАШ ХИЗМАТЛАРИ Баҳолаш ва бизнес-режалар*. Тел. 430-56-00.	Уй ва офис учун мебель*. Тел. (+99893) 595-55-77.
ХИЗМАТЛАР Компьютерларга хизмат қўрсатиш. Тел. (+99897) 438-41-22.	Ташкилий техникани таъмирлаш ва тўлдириш. Тел. (+99897) 340-45-08.
ТАРЖИМАЛАР БЮРОСИ: юридик, техник, тиб- биётга оид ҳўжатларни малакали таржима қилиш. Легаллаштириш. Тел.: 252-38-71, 454-80-01.	Маиший техникани таъмирлаш. Тел. (+99893) 575-97-47.
	Сметаларни жорий нархларда тузиш. Турар жой ва жамоат биноларини лойиҳалаштириш*. Тел.: 244-86-80, 244-86-79.
	Курилиш-таъмирлаш ва пардозлаш ишлари. Тел.: 244-86-80, 244-86-79.
	*Хизматлар лицензияланган.

Корхона номи

"SARTEM" MCHJ	10-1108/4418
"EL-SHOD TORG NET" MCHJ	10-1108/4422
"ELMUHAMMAD INVEST" MCHJ	10-1108/4409
"SARMOYA QURILISH LYUKS" XK	10-1108/4419
"AVTO SITORA SERVIS" MCHJ	10-1108/4430
"SADOQAT-SERGELI-QURILISH" MCHJ	10-1108/4420
"NURINISA SAVDO" XK	10-1108/4428
"BIN'S SHANS" MCHJ	10-1108/4405
"ELDORADO MEDIA BARAKA" MCHJ	10-1108/4401
"VIPAX" MCHJ	10-1108/4429
"NIGINA CHEVAR" XK	10-1108/4403
"UTKIR HOJI SAVDO" XK	10-1108/4416
"TURSUNQUL SAVDO" XK	10-1108/4427
"MOHIRA BONU LIGHT" XK	10-1108/4413
"ORASTA-SAVDO" XK	10-1108/4402
"ERKIN RISQ BARAKA" MCHJ	10-1108/4398
"AL-HOJIMUROD" XK	10-1108/4408
"ASIA NICE UNIVERSAL" MCHJ	10-1108/4423
"PANDA DIAMOND" XK	10-1108/4407
"VALENSIO-TRADE" MCHJ	10-1108/4411
"TASHPULATOV STROY SERVIS" MCHJ	10-1108/4421
"PARVOZ TAOM" XK	10-1108/4397
"SHERALI IKROM" XK	10-1108/4424
"TAYDI STROY" MCHJ	10-1108/4426
"PAKET PHILIPPE" MCHJ	10-1104/8033-Т
"ESKUADRA LEADER" MCHJ	10-1104/8027-Т
"AL-EHRAM" XK	-
"ADAMBOY AZIZBEK SAVDO" MCHJ	10-1104/8034-Т
"SANDUVOCH SAVDO SERVIS" XK	10-1104/8054-Т
"BONU BIZNES SERVIS" XK	10-1104/8050-Т
"BOBATIMUR QURILISH" MCHJ	10-1104/8074-Т
"SAYYORA GAFURJAN" XK	10-1104/8048-Т
"BEAUTY BUSINESS PLUS" MCHJ	10-1104/8024-Т
"LOLA XAMDAM SAVDO" XK	10-1104/8030-Т
"KREATIV MEDEL" MCHJ	10-1104/8051-Т
"SHIRIN BARAKA SERVIS" MCHJ	10-1104/8038-Т
"MODELIX-MACHINE" MCHJ	10-1104/8057-Т
"EVRO-AZIYA-KAPITAL-TASHKENT" MCHJ	10-1104/8044-Т
"SHARQENT" XK	10-1104/8040-Т
"NUR FAYZ ERKIN SAVDO" MCHJ	10-1104/8025-Т
"JAHONGIR JAMSHIDDIN AZIZA" MCHJ	10-1104/8041-Т
"ELANAS PLUS" XK	10-1104/8023-Т
"AEROTREK" MCHJ	10-1104/8055-Т
"FLAGSHIP LEADER" MCHJ	10-1104/8029-Т
"LACASITA" MCHJ	10-1104/8043-Т
"NOVOTRADE" MCHJ	10-1104/8028-Т
"YULDUZ MOHIDIL SAVDO" XK	10-1104/8026-Т
"ABDUMALIK RIVOJI" XK	10-1104/8037-Т
"OTABEK-JAVOHIR FAYZ" XK	10-1104/8049-Т
"SAIDOLIMXON BARAKA SAVDO" MCHJ	10-1104/8039-Т
"SHAMSIY SAMOA SERVIS" MCHJ	10-1104/8031-Т
"JAHONGIR FARM SERVIS" MCHJ	10-1104/8052-Т
"SARVAR BIZNES" XK	10-1104/8053-Т
"SALVATINI TRADE" MCHJ	10-1104/8042-Т
"SARDOR OMAD BIZNES" MCHJ	10-1104/8035-Т
"QURILISH MATERIAL BIZNES" MCHJ	10-1104/8022-Т
"LOCHIN OBID" MCHJ	10-1104/8036-Т

Мазкур корхоналарнинг муҳр ва штамплари ҳамда бирламчи ҳўжатлари, гувоҳномалари бе-
кор қилинади.

Иккинодий-ҳўқуқий газета

НОРМА МАСЛАХАТЧИ

ХУКУК
СОЛИКЛАР
БУХГАЛТЕРИЯ

БОШ МУҲАРРИР
ФАРҲОД ҚУРБОНБЕКОВ

ТАҲРИРИЯТ МАНЗИЛИ:

Тошкент ш., Миробод тумани,

Таллимаржон кўч., 1/1

E-mail: gazeta@norma.uz,

normapress@mail.ru

www.norma.uz

Нашр учун масъул:

Нодир Алимов

ТАЪСИСЧИ «Norma Hamkor» МЧЖ

Газета 2006 йил 26 декабрда

Ўзбекистон Матбуот ва ахборот

агентлигида рўйхатга олинди.

Рўйхат рақами 0074.

Муаллифлар фикри доим ҳам таҳририят нуқтаи назарига мос келаявермайди.

Таҳририят муштариёлар билан ёзишиб туриш имкониятига эга эмас.

"Norma маслаҳатчи"да эълон қилинган материалларни тўлиқ ёки қисман қўчириб босиш, электрон ва бо-
шқа манбаларда қўлайтириш, тарқатишга фақат "Norma" МЧЖ билан тузилган шартнома асосида йўл
қўйилади.

Газета таҳририят томонидан тайёрланган диапозитивлар ёрдамида "ТОPRINT" МЧЖ
босмаҳўнасида босилди (Тошкент ш., Миробод тумани, Таллимаржон кўч., 1/1).

Индекс — 186 . Буюртма 1090

Адали 4865. Баҳоси келишилган нархда

Газета 2011 йил 17 июнда соат 18.00 да топширилди.

ISSN 2010-5223